

KerkVenster

Protestantse Kerk

NIEUWSBLAD VOOR DE PROTESTANTSE GEMEENTEN TE AALTEN EN BREDEVOORT

22e JAARGANG NR. 18 • VRIJDAG 18 AUGUSTUS 2023

Oosterkerk toen en nu

Herbestemming kerken in de buurt

Tekst en foto's: Joke Meynen

Toen de Koppelkerk (Bredevoort) in 2015 de deuren opende als kunst- en cultuurcentrum, brak voor dit gebouw een nieuwe tijd aan.

Het heeft een andere maatschappelijke functie met exposities, concerten, lezingen en een boekencafé. De kerk geldt als een zeer geslaagd voorbeeld van herbestemming.

Dit laatste is ook de hoop voor de voormalige Oosterkerk. Met de opening van Het Oosterkerkhuis is de verbouwing voltooid. Ook dit gebouw heeft een maatschappelijke functie gekregen: er wordt gespecialiseerde zorg geboden aan mensen met dementie.

Op de middenpagina's krijgt u een mooie indruk van hoe het geworden is. Het Oosterkerkhuis valt onder Dagelijks Leven. Iets meer over deze organisatie kunt u ook hieronder lezen.

Met deze opening voegt de Oosterkerk zich in een rij van kerken die een andere bestemming gekregen hebben. We hebben eens rondgekeken in onze regio en een aantal kerken opgespoord waarvoor dit ook geldt. Het blijken er veel te zijn.

Een paar hebben we eruit gehaald en op deze pagina's geplaatst.

Natuurlijk zijn er (veel) meer kerken te noemen (waaronder de Westerkerk, gebouwd in 1891, overgegaan naar de Christengemeente in 1999, de rooms-katholieke Sint Helenakerk te Aalten, gebouwd in 1952, buiten gebruik gesteld in 2022 en de rooms-katholieke Sint Gregoriuskerk te Bredevoort, gebouwd in 1876, buiten gebruik gesteld in 2021). We hebben ons nu beperkt tot een aantal (voorheen) prominente protestantse kerkgebouwen in onze omgeving.

redactie KerkVenster

De Ontmoetingskerk in Dinxperlo, gebouwd in 1951, buiten gebruik gesteld in 2013. Het orgel is gedemonteerd en verkocht. Het gebouw is verkocht en in 2020 verbouwd tot vier woningen. In het aangrenzende kerkelijk centrum De Punt is momenteel een tandartsenpraktijk gevestigd.

Wie is de exploitant van Het Oosterkerkhuis

'Dagelijks Leven' is de zorgorganisatie die Het Oosterkerkhuis gaat exploiteren. Het is een zorginstelling die op dit moment zo'n 85 zorglocaties in Nederland beheert. Ze bieden in heel Nederland gespecialiseerde zorg voor mensen met dementie.

In Het Oosterkerkhuis in Aalten bieden ze deze zorg in een kleinschalige setting voor mensen met dementie. Verhuizen, omdat thuis wonen niet meer gaat, is een lastige stap. Door de kleinschalige en knusse inrichting van Het Oosterkerkhuis maken ze deze stap zo klein mogelijk. Een plek waar mensen met dementie zich thuis voelen, net als thuis en betaalbaar voor iedereen!

Er wordt bewust voor kleinschaligheid gekozen. Het Oosterkerkhuis heeft 21 kamers, een gastenkamer en gezamenlijke ruimtes voor ontspanning. Ook is er een omheinde buiten-tuin voor ontspanning maar ook voor het verbouwen van eigen groentes.

Meer informatie is te vinden op hun website: <https://dagelijks-leven.nl/> en in het boek van de Oosterkerk op pagina 252 t/m 255.

De Hemsteakerk in Eibergen, gebouwd in 1930, buiten gebruik gesteld in 2007. Sinds 2020 is deze kerk in gebruik als fitnesscentrum. Momenteel krijgt deze kerk een schilderbeurt.

De Heurnse kerk in De Heurne, gebouwd in 1908 en buiten gebruik gesteld in 2020. De kerk is intussen een gemeentelijk monument geworden, heeft een woonbestemming gekregen en is vervolgens verkocht aan een particulier. Tot op heden zijn er nog geen (verbouwings)activiteiten geweest en staat de kerk leeg.

De Koppelkerk in Bredevoort, gebouwd in 1947, buiten gebruik gesteld in 2013. Daarna is de kerk verbouwd tot een multifunctioneel centrum voor kunst en cultuur. Het gebouw is een gemeentelijk monument.

'Auetaufe'

Tekst en foto's: Wilma de Jong

De eerste week van mijn vakantie brachten mijn man en ik door in het plaatsje Egerstorf (D). Dit dorpje grenst direct aan het natuurgebied Lüneburgerheide.

Op zondag wilden we graag naar de kerk. We lazen op de website van de kerk dat er die zondag een 'Auetaufe' zou zijn. Die zou plaatsvinden op de wei in een nabijgelegen buurtschap, vlak voor de brug links. Deze beschrijving zei ons natuurlijk niet veel. We begrepen dat het een dienst in de buitenlucht en iets met dopen zou zijn. Enig onderzoek op het internet leerde ons dat de Schmale Aue, een klein riviertje, door dit buurtschap stroomt.

's Zondags gingen we bijtijds op weg want we wilden niet te laat komen. Dat bleek een juiste beslissing te zijn want wegens wegwerkzaamheden bleken straten afgezet, het navigatiesysteem kreeg geen input meer en die paar mensen die we tegenkwamen en naar de weg vroegen, hadden geen idee waar de dienst was en een brug hadden we ook niet gezien. Net toen we de moed op wilden geven, kwamen we puur toevallig aan bij een parkeerplaats in aanbouw waar we mensen te voet en op de fiets in een bepaalde richting zagen gaan.

het feit dat je leeft niet je eigen idee maar dat van een Ander is. Dat het feit dat je ademt geen besluit van jezelf is, maar een geschenk aan je. Dat er niemand is als jij. Niemand die lacht, denkt en voelt als jij. Niemand die zo'n gezicht of zulke ogen heeft. Dat je nooit moet vergeten dat je geen kind van het toeval bent of een gril van de natuur. Maar dat je een geniale gedachte van God bent.

Het enthousiasme waarmee het lied gezongen werd was aanstekelijk. Voor mijn man en ik het wisten zongen we niet meer de doopkinderen toe, maar ook elkaar: 'Du bist Du, das ist der clou' - Jij bent jij, dat is de clou. Jij bent een geniale gedachte van God. Jij bent door God gewild.

Plotseling realiseerde ik mij dat deze woorden niet alleen voor een ander bestemd waren, maar ook voor mij. Ook ik ben een door God gewild mensenkind. Ook mijn leven en mijn adem zijn een geschenk. Wow, dat kwam binnen en een gevoel van dankbare verwondering kwam in mij op.

Wij parkeerden snel en volgden de mensen zo snel mogelijk en zo kwamen we, precies vijf minuten voor het begin van de dienst, aan. Tijdens de dienst werden er twaalf kinderen, in de leeftijd tussen drie maanden en twaalf jaar, gedoopt in de Schmale Aue die op deze plek niet meer was dan een beekje. In de Aue was een steiger geplaatst en de predikant stond tijdens het dopen in het water.

Na de doop zongen we de kinderen het lied 'Du bist du' toe, vrij vertaald: 'jij bent jij', begeleid door twee enthousiaste doopvaders met een gitaar. Dit is een vrolijk lied, dat zegt dat je nooit moet vergeten dat

Wat was het bijzonder om op de eerste zondagochtend van de vakantie onder Gods vrije hemel midden in de natuur, te zingen en het nieuwe leven en ons eigen leven te vieren. Dankbaar voor de bijzondere plek waar we waren, voor de zon en dat het, ondanks alle regenwolken, droog gebleven was. Dankbaar voor elkaar en dankbaar voor de gemeenschap van christenen waar we ons dit uur thuis mochten voelen.

Maar bovenal dankbaar dat we in alle, oude en nieuwe woorden, rituelen en liederen opnieuw iets van Gods aanwezigheid in onze wereld mochten ervaren.

De Adventkerk in Varsseveld, gebouwd in 1967, buiten gebruik in 2000 en in 2002 verbouwd tot een appartementencomplex. De kerk heet nu Het Zevenhuis en heeft zeven appartementen voor mensen met een verstandelijke beperking, die daar begeleid wonen. De klokkentoren van de kerk is op verzoek van de buurt behouden.

De Gereformeerde kerk in Lichtenvoorde, gebouwd in 1933, buiten gebruik gesteld in 2007, is een gemeentelijk monument en verbouwd tot woning met kantoor. Het orgel is verhuisd naar een dorp in Hongarije.

Colofon Protestantse Gemeente Bredevoort

Adressen

Protestantse Gemeente
Markt 2a,
7126 AZ Bredevoort
www.pkn-bredevoort.nl

Voorzitter

Arjan Twigt,
Stadsbroek 4
7126 CR B Bredevoort
tel. 0543-451071
e-mail: voorzitter@
pkn-bredevoort.nl

Scriba

Rita Feenstra,
Stadsbroek 57
7126 CN Bredevoort
tel. 0543-452535
e-mail: scriba@
pkn-bredevoort.nl

Penningmeester

Wim ter Maat,
Driehonderdrometerweg 20,
7121 KR Aalten,
tel. 0543-564575
Bank (o.a. voor vrijwillige
bijdragen):
NL89 RABO 0310 5001 09

Voorzitter college van kerkrentmeesters

Gerrit Schokkin,
Spiekerdijk 4,
7121 KW Aalten,
tel. 06-22 37 02 06
e-mail: kerkrentmeesters@
pkn-bredevoort.nl

Voorzitter college van diakenen

Romke van der Meer,
't Zand 35,
7126 BG Bredevoort,
tel. 0543-451257
e-mail: diakonie@
pkn-bredevoort.nl

Hulpdienst vervoer

Lidy Hogenkamp,
tel. 0543-45 19 11

Bank diaconie

NL21 RABO 0310 5574 96

Pastorale raad

Jolanda te Winkel.
Tel. 06 - 2353 3499
e-mail: pastoraleraad@
pkn-bredevoort.nl

Jeugdraad

e-mail: jeugdraad@
pkn-bredevoort.nl

Ledenadministratie

Henk Siebelink,
Stadsbroek 12,
Bredevoort,
tel. 0543-451824
e-mail: ledenregistratie@
pkn-bredevoort.nl

Financiële administratie

Henk Siebelink, Stads-
broek 12, Bredevoort,
tel. 0543-451824
e-mail: boekhouding@
pkn-bredevoort.nl

Correspondentieadres

KerkVenster
Wil Vroman,
Hollenberg 3,
7121 MC Aalten,
tel. 0543-452804,
e-mail:
hvroman@hetnet.nl

Beheerder 't Koppelhuis

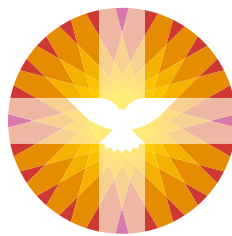
Marjon Radstaak,
tel. 06-2750 4112,
tel. 't Koppelhuis:
0543- 451503,
e-mail: koppelhuis@
pkn-bredevoort.nl

Kosters St. Joriskerk

Henk Luimes,
Bolwerkweg 1,
7121 LT Aalten,
tel. 0543-471154

Jan Navis,

Hozenstraat 22,
7126 BK Bredevoort,
tel. 06-13 65 41 90
e-mail: stjoriskerk@
pkn-bredevoort.nl

protestantse gemeente bredevoort

BREDEVOORT

ds. Ada Endevelt

Pater Jan de Vriesstraat 60A
7126 BM Bredevoort
tel. 0543-53 88 48
predikant@
pkn-bredevoort.nl

Wij feliciteren

Mevr. A.H. ter Haar-Mengers, Ambthuiswal 2 -
K 06; mevr. A.C. Blekkink-Radstake, 't Zand 22^E
en mevr. D. Bekius-Ypma, Polstraat 6B in Aalten
vieren in de komende weken hun verjaardag.

Mevr. Ter Haar wordt op 24 augustus 93 jaar;
mevr. Blekkink viert op 26 augustus haar 95e ver-
jaardag en mevr. Bekius is op 29 augustus jarig
en wordt dan 87 jaar.

Alle jarigen van harte gefeliciteerd en een gezell-
ige dag gewenst met allen die u dierbaar zijn.

Giften

Via Henk Luimes is een gift van € 15,00
ontvangen voor de kerk.

Collectes en giften

Kerk

Gift via predikant/ouderling/
wijkmedewerkster . . . . . € 20,00
Collectes in de dienst . . . . . € 296,75
Giften via de bank . . . . . € 15,00

Diaconie

Giften via de bank . . . . . € 25,00
Giften Samen Eten . . . . . € 219,00
Giften koffiedrinken. . . . . € 18,50

Zieken

Met Erna Dondergoor gaat het beetje bij beetje
beter. Binnenkort hoopt ze weer naar haar werk
te kunnen. We wensen haar alle goeds toe.

Lidy Hogenkamp wordt eind augustus geope-
reerd. We wensen haar veel sterkte tot die tijd en
hopen met haar op goed resultaat.

Alle mensen die medische behandelingen onder-
gaan of geopereerd worden, veel sterkte en alle
goeds voor de toekomst.

ds. Ada Endevelt

Anneke anders

gewend. Daar eten ze zo ongeveer alles wat loopt,
zwemt, vliegt of kruipt. Zo heb ik sprinkhanen,
sagorupsen, houtwormen, vliegende mieren, en
nog veel meer gegeten. Samen met de andere
kinderen uit het dorp gingen we vaak op zoek
naar iets te eten of we gingen zelf iets vangen en
roosterden dat vervolgens boven een vuurtje voor
we het opaten. Maar spinnen ... nee ik kan me
niet herinneren dat ik die heb gegeten.

Nou eten ze in veel landen insecten en proberen
ze dat de laatste jaren hier in Nederland ook te
introduceren. Niet te opvallend natuurlijk. Want
stel je voor dat je het complete beestje in je
eten ziet ... dan beginnen we er natuurlijk niet
aan. Dus wordt het fijn gemalen en door allerlei
eten gestopt; zoals in proteïnerepen, tapenades,
chocopasta, pasta en verschillende soorten 'vlees-
vervangers'. Er zijn zelfs insectenlolly's en nougat
met insecten erin te koop. Insecten zijn namelijk

een grote bron van eiwitten, ze zijn rijk aan voe-
dingsstoffen, bevatten essentiële vetten, zouden
een oplossing voor wereldhonger kunnen zijn, en
ze zijn een duurzame voedselbron. Maar spinnen?
Ik kijk nog eens naar mijn bak met patat. Voor-
zichtig pak ik de spin bij een pootje en geef hem
aan mijn man. Die gooit hem in de groenbak.

En nu? Voor de zekerheid check ik nog even goed
of er niet nog meer insecten in of rond de fri-
tuurpan hun heil hebben gezocht. Eén gefrituurd
insect vind ik wel genoeg voor vandaag. Ik besluit
om voorlopig maar even niets tegen de kinderen
te zeggen en gewoon te gaan eten. Want een
gefrituurde spin in je patat leidt geheid tot ont-
zette geluiden, vieze gezichten, heftige discussies
en de meest fantastische horrorverhalen waar-
door er niets meer van eten komt.

Brr ... Ik ben dol op het eten van insecten, maar
spinnen ... dat gaat zelfs mij een stap te ver.

**Anneke Wattel-de Vries is kerkelijk
werker pastoraat in wijk Zuid-
Blauw. Ze is getrouwd met Bart en
moeder van Lydia (21), Noah (19),
Thalita (18) en pleegmoeder
van Gydo (15) en Milo (13).**

Maar spinnen ...

'Ahh'. Ik geef een korte, harde gil en doe van
schrik een stap achteruit. Mijn man komt aan-
lopen om te vragen wat er is. Ik wijs naar de
schaal met patat, trek een vies gezicht en zeg:
'Bah!' Er ligt een spin tussen de patatjes.

Het is 'patatjes-dag' en daar kijken de kinderen
altijd naar uit. Terwijl ik naar de spin kijk, gaat er
van alles door mijn hoofd: 'Hoe komt die daar?
Wat moet ik doen? Zal ik alles weggooien? Is
hij echt gefrituurd? Ik geloof niet dat ik dit aan
de kinderen moet vertellen.'

Ik ben in Papua opgegroeid en ben echt wel wat

Nieuwe plaquette van pater Jan de Vries onthuld

Op 24 juli jl. heeft katholiek Bredevoort een nieuwe plaquette onthuld van pater Jan de Vries. Daarbij waren ook vertegenwoordigers van de protestantse gemeente Bredevoort en van de katholieke Paulus-Ludgerparochie aanwezig. Jan de Vries (1911-1964) was een Bredevoortse jongen die uit idealisme naar de missie in Congo ging. Hij heeft zijn goede werk met de dood moeten bekopen.

Tekst: Jos Wessels - Foto's: Jos en Marijke Wessels uit collectie Maja Konings, Haaksbergen

Pater Jan de Vries als jonge missionaris.

Het leven van Jan de Vries

Jan de Vries werd geboren aan de Ambthuiswal in Bredevoort, in het grote gezin van 'Tramchef' de Vries. Hij kon goed leren en was idealistisch. Hij wilde pater worden om in de missie te gaan werken om het evangelie van Jezus Christus te verkondigen. Op 14 juli 1935 werd hij tot priester gewijd. Een week later droeg hij zijn eerste heilige mis op in Bredevoort; dit ging gepaard met een groot feest. Enkele maanden later vertrok hij als pater van het Heilig Hart van Jezus naar Belgisch Congo. Hij trok daar door de oerwouden om te preken, kerkjes en schooltjes te stichten en de ziekenzorg op te zetten. Een zwaar en afmattend werk in de tropische hitte. Enkele keren kwam hij terug naar Bredevoort voor een vakantie. Hier schreef hij een boekje voor de schooljeugd getiteld 'Waar het oerwoud ruist'.

Willem Veldkamp onthult de plaquette van pater Jan de Vries.

Zijn dood

In 1960 vierde Jan de Vries hier zijn zilveren priesterfeest. In datzelfde jaar werd Congo onafhankelijk. Vrijwel meteen brak er een burgeroorlog uit die jaren aanhield. Jan de Vries werd aangeraden om niet terug te gaan. Maar zoals hij zelf zei: 'Mijn plaats is bij mijn kinderen daar.' In november 1964 brak er weer een opstand uit. Een groep blanke paters, zusters, zendelingen en anderen werden in gijzeling genomen. Daaronder de paters Frans ten Bosch uit Lichtenvoorde en Jan de Vries uit Bredevoort. Op 27 november werden zij bij een rivier bruut vermoord. Hun lichamen zijn nooit gevonden.

Herinneringen aan pater Jan de Vries

In Congo is het missiewerk van Jan de Vries niet tevergeefs geweest. Er is een bloeiende katholieke gemeenschap. Op het kerkhof Makisa in Kisangani is een monument opgericht voor de vermoorde geestelijken. Jaarlijks is daar een herdenking. Ook in Bredevoort is Jan de Vries niet vergeten. In de katholieke kerk werd een plaquette ingemetseld in de kerkmuur. Ook werd in Bredevoort een straat naar hem vernoemd: de Pater Jan de Vriesstraat.

In 2021 werd de katholieke kerk echter gesloten. Het lukte niet om de plaquette uit de muur te halen zonder die te beschadigen. Daarom besloot Katholiek Kontakt Bredevoort een nieuwe gedenksteen te laten maken. Deze plaquette is geplaatst in de doorgang van het baarhuisje op de oude

Plaquette van pater Jan de Vries.

rooms-katholieke begraafplaats aan de Bolwerkweg. Op maandag 24 juli werd de gedenksteen onthuld tijdens een kleine plechtigheid. Ook werd de steen gewijd. Willem Veldkamp mocht de onthulling doen. Hij is voorwerker van de kerkhofploeg die de begraafplaats onderhoudt. Pater Jan de Vries heeft geen graf maar heeft op deze wijze toch een herdenkingsplek, dicht bij de graven van zijn ouders, familieleden en dorpsgenoten.

Grote belangstelling bij de onthulling.

Colofon Protestantse Gemeente Aalten

Kerkelijk bureau

Ludgerstraat 64,
7121 EM Aalten,
tel. 0543-47 32 50,
e-mail:
kerkaalten@kerkvenster.nl
Geopend op
ma - di - do - vrijdag
van 8.00 tot 12.00 uur.

**Bank Protestantse Kerk
SKG**
NL26 RABO 0373 7146 88

Archief

Archivaris Herman Onnink,
tel. 06-43791963
e-mail: hermannonnink30@
gmail.com

Kerkenraad

Voorzitter
Gerard Helminck,
tel. 0543-466123

Scriba

E-mail:
scriba.pga@pgaalten.nl

Kosters

Zuiderkerk
tel. 0543-473250

Beheerder:

Ger-Jan Voerman,
tel. 06-234 651 94
e-mail:
zuiderkerk@kerkvenster.nl

Koster:

Erik Bekkers
tel. 06-29 00 11 10
e-mail:
zuiderkerk@kerkvenster.nl

Oude Helenakerk

Arjen Timmers
(contactpersoon),
tel. 06-139 104 50

Gebouw Elim

tel. 0543-47 28 96
Erik Bekkers,
tel. 0543-47 60 12
tel. 06-290 011 10
e-mail: elim@kerkvenster.nl

Protestantse Bezoekdienst

Bank:
NL72 RABO 0300 2165 72

Jeugdwerk

e-mail: jeugdwerkaalten@
kerkvenster.nl

Verkoop collectemunten

Collectemunten zijn via
de website van KerkVenster
te bestellen of via een
bestelformulier op het
kerkelijk bureau.

College van kerkmusici

Voorzitter/aanspreekpunt

Gerard Wesselink,
Borculoseweg 68,
7261 NK Ruurlo,
tel. 0573-45 30 27 (privé),
tel. 0573-45 40 47 (werk)
tel. 06-514 910 64
e-mail: gerard@
wesselinkmakaars.nl

College van kerkrentmeesters

Scriba: B.J.E. (Bea) Buesink,
Hoge Veld 97,
7122 ZN Aalten
tel. 0543-47 37 34
e-mail:
bjebuesink@lijbrandt.nl

Stichting Restauratiefonds

stichtingrestauratiefonds
aalten.nl
Bank:
NL84 RABO 0380 2128 38

Diaconie

Ludgerstraat 64,
7121 EM Aalten
Bank:
NL 41 RABO 0300 2165 48

Scriba diaconie

Peter ter Haar,
Sonderweg 15a,
7122 LM Aalten,
tel. 0543-451106
tel. 06-30706147,
e-mail:
pterhaar9@gmail.com

Gemeentediaconaat en sociaal diaconaat

Ineke Kraaijenbrink
tel. 0543-476967

Hulp Ver Weg Dichterbij

Bank:
NL 45 RABO 0112 8876 51
t.n.v. HVWD Aalten
o.v.v. Zending en/of
WereldDiaconaat

Diaconale Hulpverlening Aalten

Mail: info@stichting-dha.nl
Bankrekening:
NL24 TRIO 0338 6054 60

Kerkradio

Jan ter Maat,
Dijkstraat 38,
7121 EV Aalten,
tel. 0543-47 54 50

Multimedia-team

multimedia@pgaalten.nl
Alle diensten vanuit de
kerkgebouwen worden live
uitgezonden via KerkBeeld.
Gemiste diensten kunt u
ook bekijken, meer info zie
www.kerkvenster.nl

protestantse gemeente aalten

Kunstwerk krijgt plek in Zuiderkerk

Foto's: Ger-Jan Voerman en Harm Hoftiezer

Het kunstwerk 'Levensstrijd en overwinning' dat Ab en Aaf Wouters begin jaren 90 aan de Oosterkerk schonken, heeft een plaats gekregen in de Zuiderkerk.

Dat heeft de leiding doen besluiten om af te zien van plaatsing. Dat is natuurlijk erg jammer omdat het zo mooi bij het Oosterkerkhuis zou passen. We begrijpen echter ook de keuze van de leiding van Dagelijks Leven die wel een grote verantwoording heeft voor haar bewoners.

Om het kunstwerk weer voor onbepaalde tijd terug te brengen naar de opslag leek ons geen goed idee en daarom is contact opgenomen met Ger-Jan Voerman om te kijken of er in de Zuiderkerk een geschikte plek zou zijn. Dat bleek goed mogelijk en daarom is het daar nu opgehangen.

Met dank aan Henk Bol, Dick Wikkerink en Ger-Jan Voerman. We denken dat het zo toch weer een prominente plaats heeft gekregen.

Namens het college van
kerkrentmeesters,

Harm Hoftiezer

Toen de Oosterkerk aan bouwbedrijf Klomps verkocht werd en Dagelijks Leven hier een woonzorgcentrum ging realiseren hebben de kerkrentmeesters direct contact opgenomen met de directie van Dagelijks Leven om te overleggen of diverse bijzondere voorwerpen weer terug geplaatst konden worden in Het Oosterkerkhuis. Eén van deze voorwerpen was het kunstwerk van Ab Wouters: 'Levensstrijd en overwinning'. De erven van dhr. en mevr. Wouters waren hier ook content mee.

Omdat het kunstwerk verhuisd moest worden vanuit de Oosterkerk naar de opslag bij Theo Luiten heeft Erik Bekkers een transportkist gemaakt waar het veilig in getransporteerd en opgeslagen kon worden. In het voorjaar van dit jaar is de opslagruimte bij Theo Luiten helemaal leeggemaakt en moest er een nieuwe opslag gezocht worden omdat de verbouwing van de Oosterkerk nog niet afgerond was. Gelukkig was er plaats in de oude Rabobank waar de Diaconale Hulpverlening Aalten ook haar opslag heeft. Begin juli kregen we bericht van Dagelijks Leven dat we het kunstwerk mochten brengen en zo togen vrijdag 28 juli Herman Onnink en Henk te Paske namens de Commissie afscheid Oosterkerk en Henk Bol en Harm Hoftiezer van de kerkrentmeesters met het kunstwerk naar de Oosterkerkstraat. Samen met Annemarie Tammel van Dagelijks Leven werd een mooie plaats uitgezocht om het kunstwerk op te hangen. So far, so good. Helaas bleek het kunstwerk zwaarder en kwetsbaarder dan vooraf door Dagelijks Leven was ingeschat.

groenekerkerk@
kerkvenster.nl

Gebedsgroep

Op verzoek van een aantal gemeenteleden zijn we dit voorjaar gestart met een gebedsgroep. Op de laatste woensdag van de maand komen we om 19.00 uur samen in het Jongerenhuis aan de Ludgerstraat 66. We leggen voor aan God wat op ons hart ligt. Even voor half acht sluiten we af. De groep mag best groeien! Wil je meedoen, dan zien we je graag op 27 september om 19.00 uur in het Jongerenhuis, Ludgerstraat 66.

Wilma de Jong
Folkert de Jong
Elizabeth van Deventer

Giften Aalten

Gift ontvangen op het Kerkelijk Bureau

Gift voor het Werelddiaconaat . . . . .€ 20,00
Gift voor de bloemen . . . . .€ 10,00

Via de bankrekening van de diaconie zijn diverse giften ontvangen

Half voor de huwelijkscollecte en
half voor de recreatiecommissie . . . . .€ 150,00
Werelddiaconaat . . . . .€ 50,00
God Cares . . . . .€ 30,00
Voedselbank . . . . .€ 100,00

Collectes in de kerkdienst

02-07 Werelddiaconaat (KiA) . . . . .€ 340,80
Kerk . . . . .€ 313,75
09-07 Werelddiaconaat (KiA) . . . . .€ 538,50
Kerk . . . . .€ 401,85
16-07 Hulp Ver Weg Dichterbij . . . . .€ 665,17
Kerk . . . . .€ 313,14
23-07 Kerk . . . . .€ 228,60
Diaconie . . . . .€ 239,00
30-07 Kerk . . . . .€ 370,45
Diaconie . . . . .€ 446,42

Collectes via GIVT

02-07 Werelddiaconaat (KiA) . . . . .€ 14,00
Kerk . . . . .€ 5,00
09-07 Werelddiaconaat (KiA) . . . . .€ 12,00
16-07 Hulp Ver Weg Dichterbij . . . . .€ 35,00
23-07 Kerk . . . . .€ 7,00
Diaconie . . . . .€ 14,00
30-07 Kerk . . . . .€ 26,50
Diaconie . . . . .€ 14,00

Iedereen hartelijk bedankt voor haar/zijn bijdrage!

Gift PBD

Ontvangen via Annie Houwers . . . . .€ 20,00

De werkgroep Hulp Ver Weg Dichterbij heeft voor dit jaar Moldavië als jaarproject gekozen: we ondersteunen vier projecten van Kerk in Actie in Moldavië. Hier zal een aantal collectes in 2023 voor bestemd zijn.

Maak Moldavië weer leefbaar

Langzaam loopt Moldavië leeg. In de afgelopen jaren zijn veel ouders naar het buitenland vertrokken om te gaan werken. Een beter salaris verdienen om zo beter voor hun gezin te kunnen zorgen. Gevolg was dat kinderen en ouderen achterbleven en dorpen in hoog tempo leegliepen. Hierdoor gingen kinderen niet meer naar school en kregen ouderen geen zorg. Voor alle organisaties een reden om hard aan het werk te gaan. Kinderopvang, ouderenzorg, kinderen die ouderen helpen. Prachtige projecten in een meer dan schrijnende context.

Want op het platteland is Moldavië niks. Geen sociale structuren. Mensen zijn arm, eenzaam (al hebben ze een gezin) en hebben geen hoop. Velen trekken daardoor weg. Hun kinderen leren niet hoe ze moeten samenleven, wat liefde is, wat goed met elkaar omgaan is. En zo verandert het probleem van gezicht, maar wordt eerder erger dan beter. De kinderen willen ook naar het buitenland, maar hebben niet geleerd om te werken. Niemand motiveert ze om een vak te leren. En zo dromen ze van geld en een beter leven, maar hebben nooit de vaardigheden opgedaan om dat

Inloopavonden LHBTIQ+-groep

Tijdens de voorbereiding van de Pride-dienst op 14 mei kwam naar voren, dat we als organisatie een vervolg wilden geven aan deze kerkdienst. Omdat in Aalten nog niets georganiseerd wordt voor LHBTIQ+-mensen kwamen we op het idee een ongedwongen inloopavond te organiseren. Niet alleen voor de doelgroep maar ook voor alle mensen die zich verbonden voelen met deze groep.

Er is ruimte voor een goed gesprek. Nieuwe ideeën zijn natuurlijk ook van harte welkom. De koffie, thee en fris staan klaar op woensdag 27 september a.s. in het Jongerenhuis, Ludger-

te bereiken, en al helemaal niet om samen, als samenleving problemen op te lossen. Voeg daar een flinke dosis corruptie aan toe en je snapt heel goed dat het gevoel is: het is niks en het wordt niks. Maar het is wel treurigmakend.

Hoewel Moldavische kerken maar weinig geld en vrijwilligers hebben, willen zij er voor kwetsbare kinderen en eenzame ouderen zijn. Samen met partnerorganisatie Moldovan Christian Aid (MCA) ondersteunt Kerk in Actie kerkelijke gemeenten bij hun diaconale initiatieven. Voorgangers worden getraind een lokaal hulpprogramma op te zetten samen met jeugdgroepen uit hun kerk. Hierdoor ontvangen kwetsbare ouderen hulp en jongeren leren naar hun naasten om te zien. Zo worden dorpen in Moldavië weer leefbaar!

Zo vertelt een vrijwilligster: 'Ik steek veel energie in het aanmoedigen van jongeren om hier te blijven. In ons land zijn zeker kansen, en die nemen alleen maar toe.' Ze doelt op de toename aan initiatieven – vaak gesponsord door bijvoorbeeld de Europese Unie – die jongeren stimuleren om in Moldavië te blijven, en Moldavische arbeidsmigranten om naar hun land terug te keren.

'Ik heb in het buitenland gewoond, maar na een paar maanden wilde ik graag terug.

Ik hou van het eten, de muziek en de tradities van mijn land, én van de gastvrijheid. Toen de oorlog in Oekraïne uitbrak, zag je die op haar best. We hebben op het hoogtepunt 800.000 Oekraïners opgevangen. Ik ken geen familie die geen vluchtelingen heeft geholpen. Een klein land met een groot hart, dat is Moldavië.'

straat 66 in Aalten. De inloopavond begint om 19.30 uur.

De volgende datums zijn woensdag 25 oktober en woensdag 29 november. Noteer deze alvast in je agenda.

Tot woensdag 27 september, je bent van harte welkom. De deur staat voor jou open.

Rudi, Derek, Marc, Chiem en Elizabeth

P.S. Voor onze groep zoeken wij nog enkele mensen om mee te gaan doen.
Voor info: ruditermaat@pgaalten.nl

Over een andere boeg:

Kloosterkerk op het Friese platteland

Tekst: Theanne Boer

Foto: Jorwet, wikipedia

Bron: petrus.protestantsekerk.nl

Een kloostergemeente, die was er nog niet in de Protestantse Kerk. Maar sinds kort wel, want tijdens Pinksteren verbond de Protestantse Gemeente Westerwert zich met pioniersplek Nijkleaster in Jorwert. ‘Wij zijn een binnenstebuitenklooster.’

Toen in 2010 bekend werd dat de toenmalige predikant van de gemeente Westerwert met emeritaat zou gaan, telde de gemeente nog zo’n vijftien actieve leden, verspreid over vier dorpen. De gemeente besloot er nog één keer vol voor te gaan met een fulltime predikant. ‘Ik mocht met het initiatief Nijkleaster de kar trekken’, vertelt de huidige predikant, Hinne Wagenaar.

Samen met zijn vrouw Sietske Visser streek hij neer in een van de vier dorpen, Jorwert. Daar startte hij naast zijn normale gemeentewerk met kloosteractiviteiten. ‘We werden al snel ‘de wandelkerk’ genoemd, omdat we met elke activiteit naar buiten gingen.’

Inmiddels trekt Nijkleaster mensen aan uit het hele land. Ze willen in het weidse Friese landschap op adem komen en zich bezinnen op hun leven en hun geloof. Ze doen mee aan de kleasterkuier op woensdag, de kleaster-viering op zondag, maandelijke kleaster-zaterdagen en het jaarlijkse Pinksterpaad, een inspirerende wandeltocht op Tweede Pinksterdag.

Donder en bliksem

‘De mensen in de omliggende dorpen zagen het met belangstelling aan’, vertelt Wagenaar. ‘Ze dachten: dit is niet de naar binnen gekeerde, autoritaire, betweterige kerk die we gewend zijn. Dat beeld hadden ze wel, ja. Ik hoorde een dorpeling een keer zeggen: ‘We dachten dat het gedonder met die gereformeerden voorbij was en nu begint het gebliksem weer.’ Maar dat zeggen ze nu niet meer. Nu zeggen ze: ‘Kunnen we dit of dat niet samen doen?’’

Van de vijftien actieve leden zijn de meeste gebleven én er zijn leden bij gekomen. Ze komen naar de vieringen in de monumentale Radboudkerk in Jorwert of naar de kleaster-activiteiten in de recent gerestaureerde en duurzaam verbouwde monumentale boerderij Westerhûs, net buiten Jorwert. Het complex bevat drie kloosterwoningen, negen gastenverblijven, en de gerestaureerde boerderij met gemeenschapsruimtes – waaronder een dagkapel in de melkkelder.

Onze tempel

De Radboudkerk is verkocht aan de Stichting Alde Fryske Tsjerken. De nieuwe kloostergemeente huurt het kerkgebouw nu van die stichting. ‘De kerk in Jorwert blijft onze tempel. Voor de zondagse vieringen en voor activiteiten met grote groepen, om zo de rust in het klooster te bewaren. Wij zijn geen gewone protestantse gemeente, maar een gemeente die een klooster exploiteert. Onze gemeenteleden gingen eens in de twee weken naar de kerk. Maar nu kunnen ze, als ze dat willen, elke dag een activiteit meemaken. Meditatie, toerusting, gesprekskring: we bieden een palet om uit te kiezen. Maar ik beseft ook dat de kloosterspiritualiteit niet voor iedereen is weggelegd, het is een speciale spiritualiteit van stilte en bezinning. Daarom kunnen mensen kiezen in hoeverre zij betrokken willen zijn.’

Wagenaar en zijn vrouw wonen sinds kort in het kloostercomplex, samen met een ander echtpaar. Zij zijn kleasterlingen ‘binnen de poort’: zij dragen de gemeenschap en de spiritualiteit. Elke dag zijn ze een dagdeel beschikbaar voor de ‘*mienskip*’ (gemeenschap). De andere dertien kleasterlingen ‘buiten de poort’, die zich met Pinksteren ook aan de gemeente verbinden, beleven thuis de spiritualiteit en zijn een dagdeel per week beschikbaar. Lid of freon (vriend) worden is ook mogelijk en de meest ‘losse’ verbinding is die van stiper (donateur).

Op adem in Nijkleaster

Net buiten het dorp Jorwert, in de stilte van het Friese platteland, bevindt zich de kloostergemeenschap Nijkleaster. Activiteiten en bijeenkomsten zijn open voor iedereen die zich wil bezinnen of op adem wil komen.
>> nijkleaster.frl/agenda

Heilige grond

‘Wij proberen een binnenstebuitenklooster te zijn’, vertelt Wagenaar. ‘Het is een komen en gaan van mensen, open naar de wereld, niet afgesloten. Mensen verbinden zich, maar doen soms ook een stap terug. Ik zie het als een schuilplaats, een plek om op adem te komen. De afgelopen tien jaar zijn we steeds teruggekeerd naar de grondvraag: waarom? Waarom doen we dit? Het antwoord hebben we gevat in één zin: ‘Ruimte maken voor God om mens te worden.’ Wij hopen dat we meer en meer de mens worden zoals we bedoeld zijn. Dat is een dagelijkse oefening.’

De komende tijd wordt spannend, beseft Wagenaar. ‘Het bestuur, dat nu de kloosterraad heet, zal natuurlijk vragen dat de exploitatie rondkomt, dat er genoeg boekingen en reserveringen zullen zijn. Hoe gaat het lopen? Blijven de mensen komen? Wij zijn geen stadsklooster, maar zitten midden in een natuurgebied. Je moet er wat voor over hebben om hier helemaal naartoe te komen. Maar tegelijkertijd: op deze plek heeft eeuwen geleden ook een klooster gestaan. We zijn hier op heilige grond. Hier ben je even in een andere wereld van stilte, rust en natuur.’

Ruimzinnig

‘We gooien het net aan de andere kant uit, net zoals in Johannes 21, en dat is spannend. Dat vraagt vertrouwen, want je doet iets wat niet gewoon is. En dan hoef ik niet per se die 153 vissen te vangen. Het gaat niet om aantallen maar om het uitleven van de missie: beschikbaar zijn voor mensen in deze hectische, rusteloze, seculiere maatschappij – en niet alleen voor de eigen mensen. Daarom moeten we niet te bang zijn en ruimzinnig en vrijmoedig aan de slag gaan.’

Ontdekken tijdens Kliederkerk op 16 juli

Tekst: Heidi Ebbers -
Foto's: Erik Bekkers,
Geraldine, Ruben en Daan Bussink

Kliederkerk is een vorm van kerk-zijn waarin jong en oud samen op een creatieve manier de betekenis van Bijbelverhalen ontdekken. En wat hebben we veel ontdekt zondagochtend 16 juli: Hoe waardevol het is om elkaar te ontmoeten. Hoe prachtig de natuur is en dat dat een geschenk is van God. En dat dat geschenk zo groot is dat we het vaak niet opmerken. Vooral als we haast hebben. Dat God ons daarom een rustdag schonk en

hij ons zelf het goede voorbeeld gaf door ook te rusten. Dat het belangrijk is om af en toe tot rust te komen om ons de grote geschenken te herinneren. Dat iedereen dat op een andere plek en een andere manier doet. En dat alleen jij weet waar jouw plek en wat jouw manier is. Dat de een rustig wordt van het aaien van een konijn of als je wordt geschminkt en dat de ander tot rust komt met een potje bubblebal, het maken van een legpuzzel, muziek maken, knutselen, proefjes doen, spelen, lekker eten of

drinken maken of het kleuren van een mandala. En dat het niet uitmaakt wat jouw manier is, want er is hierbij geen goed of fout.

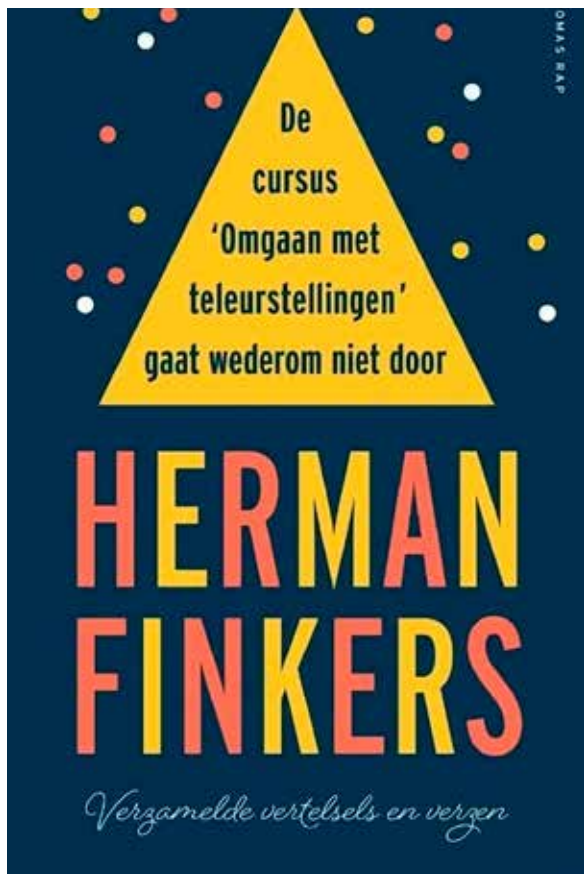
Dat wanneer mensen zeggen dat het stormt in hun leven dat het betekent dat er moeilijke dingen gebeuren in hun leven. En dat ook kinderen stormen in hun leven meemaken, bijvoorbeeld omdat opa ernstig ziek is. En dat het dan fijn is dat je er met God en met de mensen om je heen over kunt praten. En dat je erop mag vertrouwen dat God en Jezus sterker zijn dan welke storm ook. Dat God en Jezus boven het water, de chaos, de storm staan en zorgen voor orde en

rust. Dat hoorden we in het verhaal van de schepping en het verhaal over de storm op het meer. En daar zongen we over tijdens de korte viering. En misschien heb jij nog wel veel meer ontdekt? Of was je er niet bij, omdat je op vakantie was of om een andere reden? Op deze pagina vind je een aantal foto's van de Kliederkerk om toch een beetje van de sfeer te kunnen proeven. En wie weet zien we je dan bij de volgende Kliederkerk op zondag 8 oktober. Voel je welkom!

Wat hij meeneemt

Derk-Jan mag maar één boek meenemen, als hij op vakantie gaat. Natuurlijk gaat zijn vrouw mee en het liefst een stapel tijdschriften, maar nu moet hij kiezen. 'Herman Finkers'. Het is een lekker dik boek, ik kan er vaak mee lachen. Hij is zo veelzijdig, er staan zoveel mooie dingen in dit boek. Ik hou niet van herlezen van boeken, maar als ik van jou echt moet kiezen dan wordt het deze. Nee, niet de Bijbel. Daaruit lezen we elke dag een stukje volgens een rooster. Maar al die verhalen over oorlogen en zoveel geweld. Hoe kan een God al dat geweld ondersteunen? Het mooiste Bijbelboek om te herlezen vind ik de Psalmen. Het lijkt wel of David alles overkomt wat maar kan gebeuren in het leven. Ik weet niet wat waar is, ik ben maar een eenvoudige gelovige. Soms denk ik dat mensen meer hun eigen mening vertellen, dan wat God zegt. Ik vind het fijn in een kerkdienst, als een predikant uitlegt wat er staat, die hebben ervoor gestudeerd. Ze moeten het niet ingewikkeld maken; het is mooi als de context verteld wordt en iets van de mogelijke betekenis. Graag zonder oordeel, ik wil er zelf over nadenken.

Weet je wat ik mooi vond? De reis die we maakten naar Israël, dan sta ik in het land waar die verhalen ontstaan zijn. Dan zie ik de woestijn en de kamelen, dan vraag ik me af hoe Mozes dat hele volk aan de wandel kreeg door die woestijn. Je ziet de kleuren, je ruikt de geuren. Ik voel mijn geloof dan zo levend. Natuurlijk scheelt het dat we er dan alle dagen mee bezig zijn: overdag het landschap, de plaatsen, de olijfbomen, de wijngaarden, de warmte. En 's avonds de Bijbelverhalen met uitleg, het is dan zo dichtbij. Ik kan me nu nog meer verbeelden hoe het geweest zou zijn. Zoals Herman Finkers ermee omgaat, dat vind ik mooi, zo diepgelovig en dan met een kwinkslag weer relativerend. Zijn mis met gregoriaanse gezangen was zo ontroerend mooi. Die katholieken zijn wel bijzonder, veel meer verbeelding bijvoorbeeld, maar al die heiligenbeelden, daar heb ik niks mee. Doe mij maar Herman Finkers met zijn lach en zijn humor, van mij mag er in de kerk best meer gelachen worden. Het maakt het gemakkelijker om te aanvaarden 'Het is zo'. Dat boek gaat mee.

Gea Evenhuis

Door de week

Oecumenisch ochtendgebed

Elke donderdagochtend (behalve de eerste donderdag van de maand) is de Oude Helenakerk van 09.00 - 09.30 uur geopend voor het ochtendgebed. In deze viering wordt het morgengebed gebeden en gedeeltelijk gezongen.

- Donderdag 24 augustus
- Donderdag 31 augustus

Ochtendbezinning

Elke eerste donderdagochtend van de maand is de Oude Helenakerk geopend van 09.00 - 09.30 uur voor een moment van bezinning. Even voor 09.30 uur wordt dit samenzijn door de aanwezige pastor met een gebed afgesloten.

- Donderdag 7 september

Open deuren Elim

Elke donderdagochtend opent gebouw Elim de deuren voor een inloopochtend van 09.00 - 11.00 uur. Er is een team van gastvrouwen, en ook een van de pastores is aanwezig. Een kop koffie of thee staat voor u klaar. Iedereen is van harte welkom!

Neem en lees

Augustus 2023

Vrijdag	18	Romeinen 10:14-21
Zaterdag	19	Romeinen 11:1-12
Zondag	20	Romeinen 11:13-24
Maandag	21	Romeinen 11:25-36
Dinsdag	22	Matteüs 15:1-20
Woensdag	23	Matteüs 15:21-28
Donderdag	24	Matteüs 15:29-39
Vrijdag	25	Matteüs 16:1-12
Zaterdag	26	Matteüs 16:13-20
Zondag	27	Matteüs 16:21-28
Maandag	28	2 Koningen 17:1-12
Dinsdag	29	2 Koningen 17:13-23
Woensdag	30	2 Koningen 17:24-33
Donderdag	31	2 Koningen 17:34-41

September 2023

Vrijdag	1	2 Koningen 18:1-12
Zaterdag	2	Matteüs 17:1-13
Zondag	3	Matteüs 17:14-23
Maandag	4	2 Koningen 18:13-25
Dinsdag	5	2 Koningen 18:26-37
Woensdag	6	2 Koningen 19:1-13
Donderdag	7	2 Koningen 19:14-28
Vrijdag	8	2 Koningen 19:29-37

Oostzijde van het gebouw

Westzijde met een deel van de tuin en uitbouw (keuken)

Rechtsonder: Naambord Het Oosterkerkhuis

Onder: Tuin westzijde met tuinhuis, zitjes, terras en overkapping

Presentatie Het Oosterkerkhuis

Onder grote belangstelling is vrijdag 11 augustus jl. Het Oosterkerkhuis geopend in de voormalige Oosterkerk. 's Morgens voor de genodigden en 's middags kon iedereen de verbouwde Oosterkerk tot Oosterkerkhuis bezichtigen. De opening werd verricht door burgemeester Anton Stapelkamp en Harm Hoftiezer. In dit katern van vier pagina's willen we als redactie een fotografisch overzicht geven van

de totale verbouwing en verschillende onderdelen van dit gebouw benoemen. Zo hopen we een overzicht te geven van de indeling en mogelijk herkent u de vele onderdelen van deze kerk die in het ontwerp verwerkt zijn. Niet alle gemaakte foto's konden we kwijt in deze katern. Het volledige overzicht vindt u op onze website in het blok 'Fotogalerij' bijna onderaan op de voorpagina.

- Foto's: Jan Oberink
- Tekeningen: Architectenbureau Vincent Schreurs Aalten
- Teksten en samenstelling: Arnold Arentsen
- Opmaak: Arjan Ligtenberg

redactie KerkVenster

Noordzijde, tevens hoofdingang van het gebouw.

Tekening plattegrond gehele terrein.

Dagbestedingsruimte, voorheen de consistoriekamer.

Centrale ruimte met links zichtbaar de balustrade van de eerste en tweede verdieping.

Linskmidden: Hoofdentree met aan weerszijden twee oude Oosterkerkbanken. Op de achtergrond de centrale ruimte.

Linksonder: De herinneringsfoto van de gebroeders Krajenbrink hangt weer op de vertrouwde plek.

Rechtsonder: Ook Oud-Aalten is present.

De keuken waarin bewoners ook mogen meehelpen.

Rechts: Eén van de twee gezamenlijke huiskamers.

Eén van de twee gezamenlijke huiskamers.

Onder: Woonkamer echtparen-studio.

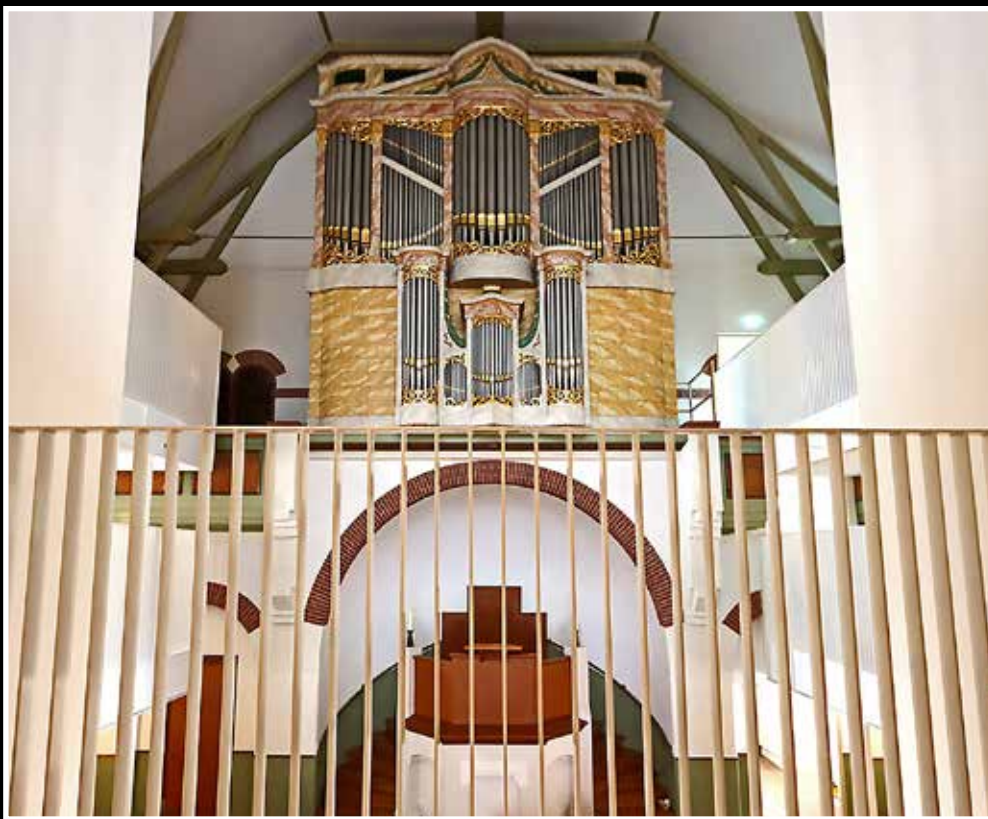
Onder: Slaapkamer echtparen-studio.

Begane grond

Zicht op het orgel vanaf eerste verdieping.

Publicatie/informatiebord voor bewoners en bezoekers.

Publicatie van welkome gasten.

Sanitaire ruimte in de studio's.

Kantoor locatiehoofd.

Links: Wasruimte met voor iedere bewoner een aparte box.

Rechts: Omkleedruimte medewerkers.

Beide ruimtes zitten in de voormalige bovenzaal achter het orgel.

Kenmerken van de Oosterkerk zijn goed zichtbaar in enkele studio's.

Eerste verdieping

'Zie ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd.'
Jesaja 49: 16

Gedenkraam met op de voorgrond twee oude Oosterkerkbanken. Aan de beide wanden elk twee glas in loodramen met een Bijbeltekst. Links en rechts de wanden van twee studio's.

De Heere is een schild.'
Psalm 3: 4

'De Here is de rotssteen.'
Psalm 73: 20

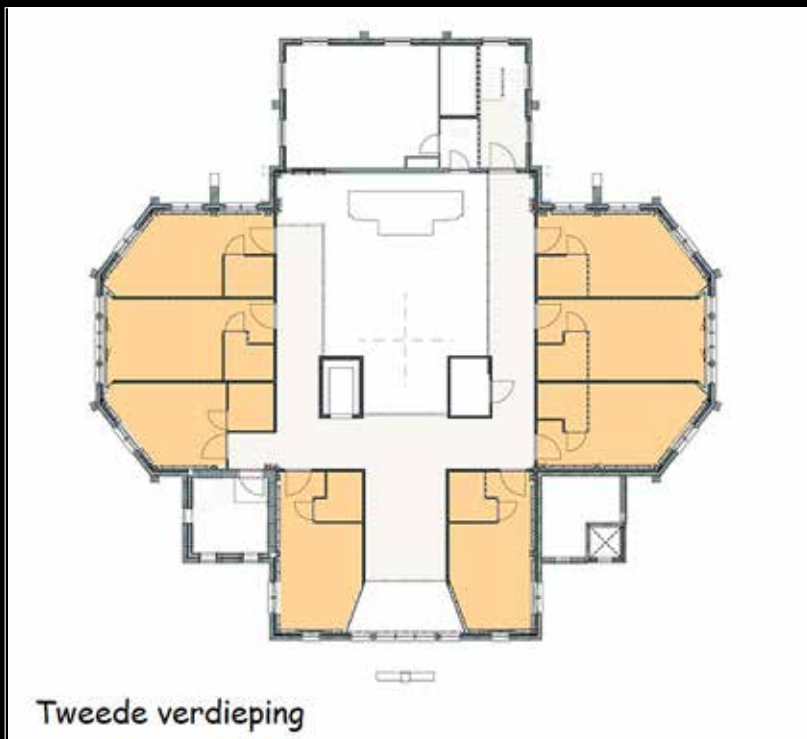
'Ik ben de blinkende morgenster.'
Openbaring 22: 16

*De lift
Ruimte voor de schoonmaak-
attributen en -middelen .*

Hoekje in de gezamenlijke huiskamer.

Tweede verdieping

De klokken blijven bij speciale gelegenheden hun functie houden, net als de tijd klok, die nog gerepareerd moet worden.

Weeksluitingen

Zaterdag 19 augustus 2023

19.00 uur: **Stegemanhof**
ds. C. Maris

19.00 uur: **Beth San**
mevr. P. Veerbeek

Zaterdag 26 augustus 2023

**Alle weeksluitingen
vervallen**

Zaterdag 2 september 2023

19.00 uur: **Stegemanhof**
dhr. J. Lievers

19.00 uur: **Beth San**
ds. P. Speelman

Kerkdiensten Bredevoort

Zondag 20 augustus 2023

09.30 uur: **St. Joriskerk**
ds. M.A. Andela-Hofstede,
Aalten
collecte: Diaconie
uitgangscollecte: Kerk

Zondag 27 augustus 2023

09.30 uur: **St. Joriskerk**
ds. A.G. Endevelde
collecte: Kerk
uitgangscollecte: Diaconie

Zondag 3 september 2023

09.30 uur: **St. Joriskerk**
ds. A.G. Endevelde
collecte: Diaconie
uitgangscollecte: Kerk

Kerkdiensten Aalten

Zondag 20 augustus 2023

09.30 uur: **Oude Helenakerk**
ds. E. van Deventer, *doopdienst*
collecte: Protestantse Bezoekdienst en Kerk

Zondag 27 augustus 2023

09.30 uur: **Zuiderkerk**
ds. E. van Deventer, *liturgische dienst, viering Heilig Avondmaal*
collecte: Kerk, plaatselijke Evangelisatiecommissie en Diaconie

Zondag 3 september 2023

09.30 uur: **Oude Helenakerk**
ds. F. de Jong
collecte: Werelddiaconaat en Kerk

*God zal met je meegaan
als licht in je ogen
als lamp voor je voet
als hand op je hoofd
en arm om je schouder;
als baken bij ontij en verte die wenkt
als groet op je lippen en hoop in je hart
als stem die je uitdaagt
en woord dat je voorgaat.*

zegenlied van ds. Sytze de Vries

Bloemengroet Aalten

Een bloemengroet werd gebracht bij de volgende leden van de gemeente:

- mevr. Lammers-Salemink, Berkenhovestr. 12/1
- dhr. De Koning, 't Slaa 76
- fam. Prins, Bokkelderweg 6
- dhr. Eppink, Hogestraat 79
- fam. Kurpershoek, Lage Veld 21

Kinderen

Oppasdienst (0-4 jaar) en kindernevendienst (4-12 jaar)

In de PG Aalten is er elke week oppasdienst en kindernevendienst. Wanneer er in twee kerken diensten zijn op zondagochtend, dan is er oppasdienst en kindernevendienst in de Zuiderkerk en kunnen de kinderen in de Oude Helenakerk gebruikmaken van de kieskist. Wil je graag weten wat een kieskist is? Kijk dan even op de website www.kerkvenster.nl bij 'kindernevendienst'. Tijdens een doopdienst is er altijd oppas- en kindernevendienst. De oppasdienst is in de Zuiderkerk in zaal 2 en in de Oude Helenakerk in het keldertje van Elim.

Verjaardagen

In de komende weken hopen de volgende gemeenteleden van 80 jaar en ouder hun verjaardag te vieren:

- 19 aug mevr. D.G. te Brinke-Kraaijenbrink
Tubantenstraat 42, 7122 CS
- 19 aug mevr. B.H. van Beek-Piek
Geurdenstraat 44, 7122 CG
- 20 aug dhr. H.W. Eppink
De Miggelt 27, 7121 HC
- 20 aug dhr. W. Kämink
Kruisdijk 18, 7122 JX
- 20 aug mevr. S.H. ter Haar-Sturris
Manschotplein 69, 7121 BL
- 22 aug mevr. J.W. Scholten-Bosman
Bodendijk 11, 7121 GH
- 22 aug mevr. G.J. Peppelman-Assink
Harberskamp 13, 7122 AX
- 24 aug dhr. H. Wisselink
Ambthuiswal 1/09, 7126 BC Bredevoort
- 25 aug mevr. B.H. Graven-Wassink
Ludgerstraat 15/02, 7121 EG

- 26 aug mevr. B.H. Korten-Jentink
Koeweide 112, 7121 EK
- 26 aug dhr. B.H. Deunk
Harberskamp 4, 7122 AX
- 27 aug dhr. J.C. Haring
Harberskamp 12, 7122 AX
- 27 aug mevr. A.C. Westerveld-Fles
Polstraat 10, 7121 DH
- 28 aug dhr. A.J. Heideman
Varsveldsestraatweg 29/D, 7122 CA
- 29 aug mevr. G.H. ter Horst-Krieger
Bongenkamp 75, 7122 TW
- 30 aug dhr. B. te Brake
Meiberg 20, 7121 AP
- 30 aug dhr. H.G. Jansen
Bredevoortsestraatweg 68, 7121 BK
- 31 aug dhr. J.W. Kolthof
Geurdenstraat 53, 7122 CG
- 1 sep mevr. J.C. Luiten-Pennings
Bosweg 1, 7121 KP
- 1 sep mevr. B.G. Meurs-Mengerink
Karel Doormanstraat 8, 7122 WC

- 2 sep dhr. J. Straaijer
Kemenaweg 55, 7122 XJ
- 3 sep mevr. J.B. Lohuis-Obbink
Haartseweg 5, 7121 LB
- 3 sep mevr. A.J. Grootendorst-Kühn
Bevrijding 37, 7121 WP
- 4 sep dhr. G.J.W. Lensink
Vlierbeslaan 50, 7121 BN
- 4 sep mevr. G.F. Schepers-Wevers
Eerste Broekdijk 75, 7122 LD
- 5 sep mevr. G.H.J. Prinsen
Koopmanstraat 85, 7121 VS
- 5 sep dhr. H.C. Prinsen
Damheideweg 1, 7122 JL
- 5 sep dhr. B.H. Wevers
Eligiusstraat 72, 7121 EE
- 7 sep mevr. J.G. van Eerden-te Voortwis
Ludgerstraat 21/11, 7121 EG
- 7 sep mevr. H. van Noort-Stortenbeker
Kemenaweg 58, 7122 XK

Wij wensen u allen een fijne dag toe en Gods zegen voor het nieuwe levensjaar.

Wijk Zuid

Scriba: Arjen Smit,
Ludgerstraat 70, 7121 EM Aalten,
tel. 0543-471741 / 06-2145 2883,
smarli@kpnplanet.nl

Anneke Wattel-de Vries

Kerkelijk werker pastoraat
Dorpsstraat 16
7136 LK Zieuwent
tel. 06-30660140
anneke25wattel@gmail.com

Elizabeth van Deventer

Predikant
Hoge Es 6
7122 ZC Aalten
tel. 06-10855041
ds.elizabeth.van.deventer@gmail.com

Overleden

Op 17 juli is mevr. Bep Oskam-Middelhoek, Ludgerstraat 29-02, overleden. Ze is 94 jaar geworden. Na een lang en vol leven is ze rustig heen gegaan. Tot het laatste toe was ze heel helder en bleef ze belangstellend en liefdevol voor de mensen om haar heen. Haar stralende lach zal gemist worden. We wensen de familie en vrienden kracht en sterkte toe bij dit verlies.

Ziek

Mevr. Ida Kassies-Kaemingk, Het Verzet 64, heeft na een tijd van intensieve behandeling voor haar ziekte, besloten om daarmee te stoppen. Ida: heel veel sterkte, nog veel goede momenten en Gods nabijheid gewenst.

Mevr. Anneke Eenink-Jentink, Driehonderdmeterweg 4, verblijft momenteel wegens haar gezondheid in Pronsweide. We wensen haar sterkte en beterschap toe.

Hartelijke groeten,

Anneke Wattel-de Vries

Verhuizing

Dhr. en mevr. Van Burk zijn verhuisd van De Miggelt naar een appartement in Stegemanhof. Hun nieuwe adres is: Geurdenstraat 69, 7122 CG in Aalten. Een goede tijd hier gewenst!

Zieken

Johan Luimes is geopereerd en verblijft in het ziekenhuis. Er zijn meer mensen uit de wijk die lijden aan lijf of leven, lichamelijk of psychisch. Niet iedereen wil hier genoemd worden. Mocht u ervan weten, schroom dan niet om een kaartje in de bus te doen. Mocht u zelf te maken hebben met ziekte of tegenslag en een bezoek van uw predikant op prijs stellen, laat mij dat dan alstublieft (eventueel via de bezoekmedewerker) weten.

Overleden

Op 16 juli is in het hospice van Winterswijk overleden Michel van Burk, in de leeftijd van 56 jaar. Michel laat ouders, Wim en Dini van Burk, zus

Jolanda en zwager Theo en meerdere 'oomzeggers' achter. Op 22 juli namen we met woorden en muziek afscheid van hem in de aula van GUV in Aalten. Het in memoriam vindt u elders in deze editie van KerkVenster.

Op 18 juli is thuis overleden Dorien Radstaak, in de leeftijd van 73 jaar. Dorien was actief betrokken bij de PG Aalten, was lange tijd ouderling en tot voor kort een bekend gezicht bij het koffieschenken na de kerkdienst. Dorien laat kinderen en hun partners, kleinkinderen, zussen en broer en hun partners achter. Op 26 juli namen we afscheid van Dorien op de begraafplaats bij GUV in Aalten. Het in memoriam vindt u elders in deze editie van KerkVenster.

Op 19 juli overleed Wendelien Rijks in de leeftijd van 61 jaar, nog geen twee jaar na het overlijden van haar echtgenoot. Wendelien Rijks verhuisde jaren geleden naar Apeldoorn maar bleef lid van de PG Aalten. Wendelien wordt gemist door moeder Dini Rijks, die in februari haar man verloor, broers en verdere familie en vrienden.

Vakantie

De vakantie is voor de meesten van ons (bijna) voorbij. Voor degenen die weer naar school gaan: veel plezier gewenst. Voor degenen die voor het eerst naar de middelbare school gaan: ook al is alles nu vreemd, het went echt. Voor studenten die buiten Aalten hun kennis en leefwereld gaan vergroten: blijf vooral jezelf.

Primaire nascholing

Het komende jaar zal ik één keer per twee maanden een maandag en dinsdag op Hyde-park in Doorn doorbrengen met anderen die in dezelfde periode als ik, bevestigd zijn in het ambt van predikant of geestelijk verzorger. Om die reden ben ik op 11 en 12 september niet bereikbaar.

Persoonlijk

Ik heb deze zomer genoten van mijn huis en vooral van mijn tuin en de prachtige omgeving van Aalten. Dank voor alle planten, bollen en knollen die ik van jullie mocht ontvangen. Een

groot aantal planten heeft de droogte doorstaan; een aantal planten helaas niet. Mocht u dit najaar weer in uw eigen tuin aan de gang gaan en stekken of planten over hebben: ik houd me aanbevolen om ze bij u op te halen!

Social media

Op mijn Facebookpagina (onder mijn eigen naam: Elizabeth van Deventer) zet ik geregeld muziek en tekst van liederen om te oefenen voor de komende kerkdienst waarin ik voorga. De groep 'Vrienden', die vooral uit gemeenteleden bestaat, groeit gestaag. Vriendschapsverzoeken van gemeenteleden worden zonder uitzondering geaccepteerd!

Algemeen

Ik ben telefonisch bereikbaar van maandag tot en met donderdag. Op andere dagen verzoek ik u mij alleen te bellen voor noodgevallen, zoals een (te verwachten) overlijden. Als ik in gesprek of vergadering ben, neem ik niet op, maar bel ik zo snel mogelijk terug. U kunt ook een boodschap op de voicemail achterlaten, een Whatsappberichtje sturen of mij mailen.

Met hartelijke groet,

ds. Elizabeth van Deventer

Wijk Noord

Scriba: Wim Bulsink,
Oranjelaan 5, 7121 CA Aalten,
tel. 0543-475541,
wbulsink@kpnmail.nl

Netty Hengeveld

Kerkelijk werker pastoraat
Beltrumseweg 36
7151 EW Eibergen
tel. 06-2213 1933
hengeveld.kerkvenster@
gmail.com

Zieken

Mevr. Hakstege-Lammers, Bredevoortsestraatweg 111^E, kwam na twee ziekenhuisopnames terecht in Het Vandermolenhuis in Lochem (aangezien er in Aalten geen plaats voor haar was). Maar met ingang van 18 augustus kan zij terecht in het gloednieuwe Oosterkerkhuis. Gerrie, we wensen je daar een goede tijd toe.

Dhr. Kurpershoek, Lage Veld 21, heeft een grote operatie achter de rug. Hij heeft mij gevraagd om degenen die kaartjes hebben gestuurd en op andere manieren hun meeleven hebben getoond, van harte te bedanken. Een goed herstel gewenst, Paul!

Overledenen

Op zaterdag 29 juli namen wij in een dankdienst voor haar leven afscheid van Engelina Kaemingk-Houwers (voorheen wonende aan de Dalweg 45, de laatste jaren in Varsseveld: eerst in De Bettekamp en later nog even op Den Es). De voorlaatste keer dat ik bij haar was zei ze: 'Alles is zegen, alles is zegen'. Het geloof was in haar ruim 95-jarige leven heel belangrijk voor haar geweest. Soms was het moeilijk – vooral de toenemende afhankelijkheid viel haar zwaar – maar 'I'j hebt an een krömmeltjen geleuf genog'. De kerkdiensten in Aalten volgde ze trouw via haar iPad en KerkVenster werd van a tot z gespeld. Ze was niet bang voor de dood, maar was eigenlijk wel benieuwd naar het 'land van louter licht' en het 'huis met de vele kamers'. Vertrouwende dat zij daar veilig en geborgen is, wensen we de kinderen, schoonkinderen, klein- en achterkleinkinderen rust, kracht en warmte toe.

Op zaterdag 5 augustus namen we afscheid van Gerritje Wagenvoort-Nijland, wonende Ludgerstraat 19-6 in Aalten (voorheen Straksweg 3, Barlo). De laatste weken ging Gerritje geleidelijk aan achteruit. Op vrijdag 21 juli moest ze vanwege benauwdheidsklachten naar het ziekenhuis. In de ambulance wist ze al: 'Ik komme hier niet waer'. In de dagen die volgden, kwamen klein-

en achterkleinkinderen om afscheid te nemen en waakten de kinderen en schoonkinderen bij haar. Bijna geluidloos zong ze nog het 'De Heer is mijn Herder' mee. De trouwtekst van Bertus en Gerritje was Psalm 73, 23-24 uit de NBG51: *Nochtans zal ik bestendig bij U zijn, Gij hebt mijn rechterhand gevat; Gij zult mij leiden door uw raad, en daarna mij in heerlijkheid opnemen.*

Waar de kinderen, klein- en achterkleinkinderen haar uit handen moesten geven, nam God haar hand in zijn hand en nam Hij haar mee in zijn heerlijkheid. Moge Hij hen, evenals haar zussen en broer en allen die haar missen, ook nabij zijn in hun gemis.

Geboorte

Op 20 juli werd Linde geboren, dochter van Pascal en Annerieke Bol-Faber, zusje van Vere, Da Costastraat 9 (6824 NT) te Arnhem. Op haar geboortekaartje staat geschreven:

'Lief meisje, nu nog zo klein

Wat een fijne gedachte

Dat jij onderdeel van ons gezin mag zijn.'

Allemaal van harte geluk gewenst met Linde! Moge God haar leven zegenen.

Huwelijksjubilea

Aan huwelijksjubilea wordt aandacht besteed door de bezoekmedewerkers (en in de regel niet door de pastores). Wilt u echter wel graag dat uw jubileum vermeld wordt in KerkVenster, neem dan even contact op met de predikant/kerkelijk werker van uw wijk. Dan plaatst hij/zij een berichtje.

Contact

Wilt u graag eens met mij afspreken of zijn er andere vragen, neem dan gerust contact op via mail, app of telefoon. Bij voorkeur op mijn werkdagen: maandag tot en met donderdag van 08.30 tot 20.30 uur.

Een groet in verbondenheid van

Netty Hengeveld

Hendrik Jan Zeldenrijk

Predikant
Varsseveldsestraatweg 39,
7122 CB Aalten
tel. 0543-478500
hjzeldenrijk@gmail.com

Ziekenhuis

In de afgelopen weken zijn er geen mensen uit onze wijk in het ziekenhuis opgenomen die in KerkVenster vermeld willen worden.

Wij wensen alle zieken en zij die om hen heen staan Gods kracht en nabijheid toe.

Geboren

Op 28 juli is Ishay (Derk Jan-Willem) geboren, zoon van Annika Bongen en Rick Somsen, Beunkdijk 9. Van harte gefeliciteerd met dit wonder van nieuw leven dat zo welkom en geliefd is!

Hartelijke groet,

Hendrik Jan Zeldenrijk

Wilma de Jong

Kerkelijk werker pastoraat
Holtwiklanden 24
7542 JN Enschede
tel: 06-22624190
wajong@kerkvenster.nl

Verhuisd

Van Gerrit en Willy Stronks-Sikking ontving ik een verhuisbericht. Zij zijn van de Elshoekweg naar Manschotplein 21, 7121 BL Aalten, verhuisd. Zij voelen zich daar al helemaal thuis. Wij wensen hen veel gelukkige en gezegende jaren in hun nieuwe huis.

Ziekte

Dhr. Jan Eppink, Grevinkweg, is na een ziekenhuisopname en operatie weer thuisgekomen. Wij wensen hem een voorspoedig herstel.

Mevr. Ina Sanders, Manschotplein, is na een periode van drie maanden revalidatie weer terug op het Manschotplein.

Mevr. Onnink-Tolkamp had onlangs haar pols gebroken. Gelukkig is deze breuk voorspoedig geheeld.

Veel mensen hebben met ziekte in hun leven te maken. Er zijn veel verschillende soorten ziekte. Langs deze weg willen wij allen die ziek zijn, beterschap, een voorspoedig herstel, genezing en heling toewensen. En, afhankelijk van uw situatie, ook kracht, moed en doorzettingsvermogen. U allen en tevens ook allen die zorg hebben om of zorgen voor mensen die ziek zijn, Gods voelbare nabijheid en zegen.

*'Omringd door liefdevolle zorgen
Beveiligd als een kostbaar pand
Zo ligt mijn broos bestaan geborgen
diep in de holte van uw hand'*

(uit het gedicht:
In Gods hand - auteur onbekend)

Een extra groet aan allen die in het ziekenhuis opgenomen zijn of in een woonzorgcentrum of verpleeghuis buiten Aalten verblijven. Voor hen is het gemis van het vertrouwde dorp Aalten en de mensen soms groot.

Overleden

Zondag 6 augustus is op 94-jarige leeftijd dhr. Anton Wikkerink, Ludgerstraat 35-2, rustig ingeslapen. Wij wensen de kinderen, klein- en achterkleinkinderen veel sterkte in dit gemis.

Persoonlijk

Na een fijne vakantie ben ik sinds 24 juli weer aan het werk. We waren op vakantie in Duitsland in de buurt van de Lüneburger Heide.

Tijdens het bezoeken van steden gaan we ook altijd kerken bezichtigen en, als de mogelijkheid er is, een kaarsje aansteken. We ervaren dit als korte momenten van bezinning. In de kerk in Amelingshausen zagen we deze prachtige kaarsenstandaard in de vorm van een wereldbol. Op de band ter hoogte van de evenaar stond het 'Onze Vader'.

We ontstaken een kaarsje met het innige gebed om vrede en gerechtigheid hier op aarde.

Mocht u een (kennismakings-) bezoek van mij op prijs stellen dan kunt u dit doorgeven aan uw bezoekmedewerker of u belt, appt of mailt mij. De contactgegevens staan naast mijn foto.

Met een hartelijke groet,
uw kerkelijk werker pastoraat,

Wilma de Jong

Folkert de Jong

Predikant
Köstersweide 38,
7121 HH Aalten
tel. 0543-450600,
06-10941959
folkert.j.de.jong@gmail.com

Geen wijkbericht ontvangen.

twee werelden

*de één bidt
een ander mediteert
of praat met God*

*net zoals u en ik
samen praten
makkelijk
moeilijk
zwaar
mooi
bizar*

*vragen
antwoorden
twee werelden
aanvullend*

*hoe zo iets ontstaat
gewoon
bijzonder
verwonderlijk*

Riek Aalbers-Hiddink

achterhoek/liemers

IKA-vakantieweken 2023

IKA-vakantieweek van 3 tot 10 juni 2023 in 'Bosgoed' in Lunteren

Tekst: Willemien Kämink

Op zaterdagmiddag kwamen we aan en werden we gastvrij ontvangen met koffie, thee en appelgebak, ook voor de bringers! Daarna werden ons de kamers aangewezen. 's Avonds een vrije avond om te praten en kennis met elkaar te maken. Rond 22.00 uur zochten we onze kamers op om onze koffers uit te pakken en te gaan slapen in goede bedden.

De volgende morgen (zondag) stond een heerlijk ontbijt klaar met alle soorten brood, bolletjes, beleg en drinken. Daarna maakten we ons klaar voor een kerkdienst met Wilma de Jong. Wilma bleef de hele week bij ons. Ik liep nog even op de gang en werd toen van achteren omarmd; wat een verrassing. Mijn kleindochter Irene en een stel muzikanten van 'Crescendo' uit IJzerlo, begeleidden de zang in de dienst. Het was een fijne dienst! Natuurlijk daarna koffie voor ons allemaal. Nadat 'Crescendo' was vertrokken, wachtte ons alweer de broodmaaltijd in de eetzaal. 's Avonds weer een warme maaltijd met als serveersters Henk en Nicole. Een groepje koks (stagiaires) stelde zich voor.

Het weer was alle dagen prachtig. De schuifdeuren naar buiten stonden altijd open, heel gezellig. Elke dag werd er wat georganiseerd, het liefst buiten.

Als extra verrassing gingen we donderdag met twee volle bussen naar de dierentuin in Amersfoort. Daar werden we twee uur in een rolstoel rondgereden. In de pauze kregen we een tas met een lunchpakket en melk, karnemelk of frisdrank. Die dag hebben we veel dieren en andere mensen gezien, maar weinigen van onze eigen groep. Zo groot was het daar. Al met al veel respect voor onze 'duwers' die met veel geduld telkens weer bleven staan, als er mooie dieren te zien waren.

Aan het eind van de middag stonden de bussen weer klaar om ons terug te brengen. We waren rond de klok van 17.00 uur weer in 'Bosgoed'. Daar wachtte ons en de 'duwers' weer een warme maaltijd. Geweldig fijn om zo verzorgd te worden!

Dinsdagavond werd er een bingoavond georganiseerd met kleine prijsjes en woensdagavond was het koor 'Voor Anker' uit Veenendaal te gast. In kostuum zongen de mannen gezellige liedjes. Overdag waren we in de rolstoel naar Lunteren geweest. In een paar winkels hebben we rondgekeken.

Vrijdagavond werd er een groepsfoto gemaakt met alle gasten, personeel en vrijwilligers. De foto hebben we allemaal meegekregen.

's Morgens was er een fijne afscheidsdienst met Wilma de Jong en een groepje muzikanten. 's Avonds tijdens de koffie konden we van elkaar afscheid nemen en alvast de spulletjes in onze koffers pakken die we niet meer nodig hadden. De koffers werden zaterdagmorgen op de gang gezet.

Zaterdag werden we door familie opgehaald. Alle medewerkers, verzorgers en helpers stonden in een rij om van ons afscheid te nemen met een hand of een knuffel.

Kortom, het was een geweldige week!

In memoriam

Everdina Rutgers-Lammers

~ Diny ~

geboren
8 mei 1939
overleden
10 juli 2023

Moeder is geboren in de Dinxperlose Heurne op boerderij Zeevalk. Na een fijne jeugd ging ze voor haar opleiding naar Arnhem. Een aantal jaren heeft ze met heel veel plezier als verpleegkundige gewerkt in het Diaconessenziekenhuis.

Tot ze vader leerde kennen en ze in 1962 trouwden en in Westendorp gingen wonen. Hier werden Dick, Ineke en Marion geboren. Later verhuisden ze naar Varsseveld waar Richard werd geboren. Vader was door de week werkzaam als internationaal vrachtwagenchauffeur. Hierdoor was moeder alleen met de kinderen en regelde eigenlijk alles rondom het gezin. In 1975 verhuisden ze naar Aalten. De kinderen werden groter en moeder kreeg wat meer tijd voor zichzelf en andere bezigheden. Ze ging verschillende cursussen volgen en ze ging vrijwilligerswerk doen. Via de kerk, bij de Zonnebloem en later nog bij de ouderen in Beth San. Ze was een echt mensen-mens. Moeder stond met liefde klaar voor anderen en was altijd in voor een praatje. Thuis aan de keukentafel zijn vele gesprekken gevoerd met allerlei mensen.

Het waren mooie, gezellige gesprekken, maar er waren ook moeilijke en verdrietige bij. Zeker na het overlijden van onze Ineke op 16-jarige leeftijd. Vader en moeder konden er goed over praten, maar het verdriet is altijd op de achtergrond aanwezig gebleven.

De beslissing om hun huis aan de Boomkampstraat te verkopen en te verhuizen naar de Hoge Grindte aan de Geurdenstraat is een heel goede geweest. Samen hebben ze er jaren fijn gewoond en na het overlijden van vader, drie en een half jaar geleden, was moeder erg blij dat ze in het appartement kon blijven. Tot het laatst toe heeft ze hier dan ook zelfstandig gewoond. Ze had de winkels in de buurt. Met de computer regelde ze zelf haar financiële zaken en een mail versturen of iets bestellen via internet was voor haar ook geen probleem. Met haar mobiel werd vaak gebeld, maar ook geappt met kinderen en kleinkinderen. Zo bleef ze belangstellend op de hoogte van ieders doen en laten. Dat zorgde ervoor dat ook de kleinkinderen erg graag en regelmatig bij haar kwamen.

Na moeders verjaardag op 8 mei bleef ze aangeven dat ze wel erg moe was. Het zou de drukte van haar verjaardag zijn en anders gewoon ouderdom.

Helaas was er een andere reden dat ze zo moe bleef. Haar eetlust verdween en de koffie stond haar tegen. Dat was voor ons wel heel bijzonder want moeder en koffie was eigenlijk één.

Zaterdag 8 juli werd Dick gebeld dat ze niets meer kon en of er iemand kon komen. Toen Dick bij haar kwam heeft hij ook meteen gezegd dat we haar niet meer alleen zouden laten.

We hebben daardoor een heel waardevol weekend gehad. Met elkaar hebben we er kunnen zijn voor moeder. We zagen dat ze snel achteruitging, ze sliep veel maar was tussendoor helder.

Maandagmiddag 10 juli zwaaide ze voor een laatste keer naar ons en zei: 'Het is goed zo'. Een zin die we het hele weekend meerdere malen van haar hebben gehoord. 's Avonds net na 11 uur is ze overleden. We zullen haar heel erg gaan missen!

kinderen en kleinkinderen

Johanna Jansen-Heersink

~ Joke ~

geboren
10 november 1938
overleden
12 juli 2023

Joke was de jongste thuis. Haar vader was klompenmaker. Hij bepaalde hoe het eraan toe ging thuis. Dat heeft veel invloed gehad op de ontwikkeling van Joke. Ze had een lieve moeder en heeft een goede jeugd gehad. Ze was blij toen ze het huis uit kon om haar eigen leven te leiden.

Nadat ze een paar jaar op de mulo had gezeten, is ze op de zuivelfabriek gaan werken. Dat heeft ze met veel plezier tot aan haar trouwen gedaan. Via de jeugdvereniging leerde ze Jan Jansen kennen. Het klikte goed en op 13 november 1964 zijn ze getrouwd. Kort daarna is Joke weer op de zuivelfabriek gaan werken tot de kinderen geboren werden. Joke was een lieve, zorgzame moeder. De kinderen mochten veel. Er was altijd een gevoel van geborgenheid bij haar. Als moeder bepaalde ze ook hoe de dingen gingen in huis. Ze was heel netjes en secuur en hield alles goed schoon en opgeruimd.

Joke was gevoelig. Ze leefde zich erg in anderen in en daardoor vond ze het soms moeilijk om met heftige dingen om te gaan. Het geloof was een van de dingen die haar hielpen daar goed mee om te gaan.

Joke was rustig en bescheiden en in sommige dingen onzeker over zichzelf, in wat ze kon, deed of droeg.

Ze was erg goed in kalligrafieren en kon heel fijntjes schrijven. Ze kon goed naaien en breien en liep er altijd goed gekleed en verzorgd bij. Joke hield van koken en was dol op chocolaatjes. Er zijn goede herinneringen aan onder andere de pannenkoeken en tomatensoep die ze maakte. Met liefde en plezier heeft ze zich ruim veertig jaar ingezet voor het kerkenwerk, op allerlei manieren, onder andere voor de Protestantse Bezoekdienst. Ze deed haar best om er zo goed mogelijk voor anderen te zijn.

Ze heeft genoten van de vakanties met de caravan samen met vrienden, en van het vele fietsen. Ze was gek op de kleinkinderen, heeft veel op hen gepast, hen voorgelezen en liedjes met hen gezongen. Altijd was ze heel belangstellend naar hen.

Ze keek heel graag naar de Olympische Spelen en naar het damesvoetbal. Daar is ze samen met Jan, Annemieke en Isa nog met veel plezier naar toe geweest. Joke vertrouwde op God door heel haar leven heen. De laatste tijd ging haar gezondheid steeds verder achteruit en uiteindelijk is ze rustig ingeslapen.

Nu jij van ons bent weggegaan, wil ik je groeten namens ons allen. Je hebt een bijzondere plaats in ons hart en zo blijf je voor ons leven.

Anneke Wattel-de Vries

Michel Frits André van Burk

~Michel~

geboren
7 oktober 1966
overleden
16 juli 2023

Michel werd geboren op 7 oktober 1966 in Delft. Hij ging er naar de kleuterschool en de lagere school. Daarna naar de mavo, maar dat leren vond hij maar niets, dus ging hij naar de lts. Toen Michel 14 jaar oud was, verhuisde hij met zijn ouders naar Aalten. Nou, dat vond hij ook maar niets: 'Je denkt toch niet dat ik hier blijf wonen', zei hij, 'ik ga terug naar Delft'. Een week later verraste hij zijn ouders met een uitspraak in het Aaltens dialect: 'Da's gaar niet waar'. Michel ging na de lts in dienst en daarna werken bij een van de voorlopers van Roba in Aalten. Daar heeft hij tot aan zijn laatste werkdag gewerkt.

Michel hield van wandelen. Hij liep de vierdaagse twaalf keer! Daarvoor hoefde hij niet apart te trainen, zoveel wandelde hij. Michel was gek op de twee honden die hij had. Hij hield van fotograferen en van dieren. Hij deed letterlijk nog geen vlieg kwaad. Michel was zorgzaam, in het bijzonder voor zijn ouders Wim en Dini van Burk. Hij nam ze geregeld mee naar Delft, ging met ze mee naar het ziekenhuis, de dokter, hij dronk er elke middag een kopje thee en at vaak mee.

In maart kreeg hij plotseling klachten. Van de artsen hoorde hij dat er een tumor in zijn hoofd zat. Niet te bevatten. Hij verhuisde van zijn eigen huis aan de Grote Maote naar het huis van zijn ouders aan De Miggelt. Na een aantal weken volgde een korte ziekenhuisopname en daarna verhuisde hij naar het hospice in Winterswijk. Met de wensambulance ging hij met zijn moeder, een goede vriend en een vrijwilligster naar Banneux. Daarna bleef de situatie stabiel totdat hij plotseling buiten bewustzijn raakte. Op 16 juli is hij in alle rust overleden.

In een van de gesprekken die ik met Michel had, vroeg ik hem of er een verhaal uit de Bijbel was dat hij zich kon herinneren, of een verhaal dat een bijzondere betekenis voor hem had. Voor Michel was dat het verhaal van de barmhartige Samaritaan. Het was het eerste verhaal dat hij zich kon herinneren. Hij hoorde het als klein jongetje, zittend bij zijn ouders in de kerk. Dit verhaal maakte diepe indruk op hem die keer en elke keer weer als hij dit verhaal hoorde. We lazen dit verhaal tijdens de gedachtenisdienst op zaterdag 22 juli in de aula van de GUV. Daar haalden familie en vrienden met woorden en muziekherinneringen op aan Michel van Burk.

ds. Elizabeth van Deventer

**Elizabeth
Oskam-Middelhoek**

~ Bep ~

geboren
9 november 1928
overleden
17 juli 2023

Bep is in Brielle geboren. Ze had twee oudere broers: Bram en Dick en drie jongere zussen: Barbara, Joke en Emmie. Door spanningen over geloofszaken tussen haar ouders, gingen haar broers en zussen al jong het huis uit. Bep bleef thuis en heeft zich ingezet voor alle onderlinge relaties en contacten. Zij was de verbinder binnen de familie. Ze had contact met allemaal. Haar huis stond voor hen open en ze zocht hen ook op. Velen hebben daar goede en fijne herinneringen aan. Ze was zorgzaam, liefdevol, betrokken, vriendelijk en intelligent.

Ze heeft haar hbs-b diploma gehaald. Daarna heeft ze de opleiding tot lerares 'Nuttige handwerken' gedaan. Voor de klas staan, was echter niets voor haar.

In 1952 vond ze werk bij de joodse familie Polak in Amsterdam als hulp in het huishouden en op het advocatenkantoor. Ze heeft daar met veel plezier twee jaar gewerkt en werd opgenomen in het joodse gezin. Dit had grote invloed op haar belangstelling voor het jodendom en de joodse cultuur. Het contact met de familie Polak is altijd gebleven.

In 1961 leerde ze Jos kennen en in 1964 zijn ze getrouwd. Nadat Jos voor zijn werk was afgekeurd vanwege zijn oorlogstrauma's, zijn ze in Aalten komen wonen. Dat was niet gemakkelijk. Ze misten de drukke, levendige stad Amsterdam met haar cultuur en uitgaansmogelijkheden.

Gelukkig kregen ze gauw vrienden en kennissen in Aalten. Samen met Jos bouwde ze een hechte vriendschap op met Harro en Carla. Ze waren als familie voor elkaar.

Het overlijden van Jos was moeilijk maar Bep ging dapper door. Ze kreeg in die tijd een hechte vriendschap met Grietje Hilt. Samen hebben ze veel ondernomen: reizen, winkelen en zelfs bij elkaar gewoond. Bep had meer zorg nodig en verhuisde naar Beth San. Bep was erg verdrietig toen Grietje overleed. En ook het verlies van andere familieleden raakten haar erg. Haar geest bleef scherp en helder. Ze bleef op de hoogte van het nieuws, de politiek, en de situatie in Israël. Ook de namen en geschiedenis van de mensen die ze kende, wist ze precies. Ze bleef tot het laatste toe betrokken. Ze was dankbaar voor alle tijd, liefde en aandacht die ze kreeg.

Bep kon enorm genieten van de mooie en goede dingen in haar leven; de natuur, lieve mensen, de vele reizen, lekker eten, muziek, kunst en cultuur. Ze was erg trots op de dingen die haar vader, maar ook andere familieleden gemaakt hadden, zoals houten kastjes, tafeltjes en schilderijen.

Na een vol en bewogen leven, is ze rustig ingeslapen.

Vele fijne herinneringen verzachten ons verdriet. Voorgoed uit ons midden maar vergeten doen we niet.

Anneke Wattel-de Vries

**Theodora Geertruida
Radstaak-Siebelink**

~ Dorien ~

geboren
11 mei 1950
overleden
18 juli 2023

Dorien is geboren op 11 mei 1950 als tweede dochter van Johan en Dina Siebelink-Klein Wolterink aan de Klokkemakersweg, na zus Sini. Later kwamen zus Annie en broer Henk er nog bij. Met z'n allen hebben ze een harmonieuze jeugd gehad.

Dorien ging in IJzerlo naar school, de gym, zondagsschool en jeugdclub. Na de lagere school ging ze naar de huishoudschool en daarna naar Amsterdam voor de opleiding tot gezinsverzorgster. Ze heeft veel gezinnen uit de brand geholpen en er een heel fotoalbum van aangelegd. Met enkele van die gezinnen is het contact nooit verloren gegaan.

Eind jaren 60 leerde ze Henk Radstaak uit Aalten kennen. Jaren voor ze getrouwd waren, hadden ze een huis gekocht in De Heurne, dat ze 's zomers verhuurden. Op een zonnige 23 augustus 1974 zijn ze getrouwd. In november 1976 werd hun oudste dochter geboren, Sonja. In februari 1980 zoon Rob en in augustus 1983 dochter Mirjam. Op 26 november 2000 verongelukte Henk. Een grote klap.

Dorien is altijd zeer actief geweest, in allerlei vormen. Ze was altijd met iets bezig. Met de tuin, met het huishouden, met het naaien van kleren en het haken van spreien. Met het maken van jam, appelmoes en het inmaken van kersen en kwetsen. Met het schilderen van het huis en de schuren. Met het poetsen van het koper en een keer per jaar de fiets. Met een kookcursus, tuinbouw cursus, een cursus Engels. Met wassen en strijken, de voorjaars schoonmaak. Met puzzelen, de krant lezen, bloemschikken en tennis. Met club, de vrouwenvereniging, de Krömmels, de Oranjevereniging, de tennishoep en de kerk. Wie hulp nodig had, kon een beroep op haar doen.

Dorien, jarenlang als ouderling actief en tot voor kort nog actief bij het koffieschenken na de kerkdienst. Dorien, voormalig gezinsverzorgster, negentien jaar mee als begeleider van de IKA-weken. Dorien, niet altijd even goed bereikbaar, maar ach, dan belden we toch nog een keer. Dorien, trots op de tuin en zelfs met rollator nog onkruid wieden. Dorien hield van vaste gewoontes, van eenvoud, was nuchter, kon echt genieten van de tuin en fietsen met familie of vrienden.

Dorien. Zus van Sini, Annie en Henk. Echtgenote, en op relatief jonge leeftijd al weduwe van Henk Radstaak. Dorien, moeder van Sonja, Rob en Mirjam, schoonmoeder van Joost, Otje en Gerwin, (trotse) oma van Bodhi, Lela, Noa, Janna en Naud.

Dorien. Ze was er altijd. Op 26 juli namen we afscheid van haar op de begraafplaats bij het GUV. Ze zal gemist worden. Dorien, Ga met God waarop je vertrouwd. Zoals jij zelf schreef: 'Ga maar gerust want ik zal met je meegaan.'

ds. Elizabeth van Deventer

**Gerritje
Wagenvoort-Nijland**

~ Gerritje ~

geboren
24 februari 1930
overleden
29 juli 2023

Mama is geboren op 24 februari 1930, bij Nield in de Bulten in Almen.

Ze was het achtste kind in een gezin dat uiteindelijk dertien kinderen zou tellen. Het was een warm gezin dat tevreden was met wat ze hadden.

Mama maakte als jong meisje de oorlog mee. Met name de bevrijding, waarbij ze met het hele gezin moest vluchten en er onzekerheid was over broers en zussen, heeft veel impact op haar hele leven gehad. Mama trouwde met papa op 28 mei 1954 en ze gingen wonen in een klein boerderijtje in Vierakker. Hier werden Hennie, Minie, Bep en Jannie geboren. Ze verhuisden naar een grotere boerderij op de Haart. Hier werd Margreet geboren. Nogmaals werd er verhuisd, nu naar een eigen boerderij in Barlo, hier werd de laatste dochter Gerda geboren. Later kwamen er kleinkinderen. Mama genoot van het leven op de boerderij. In 1992 werd papa ziek en hij overleed op 7 april 1994, na een moeilijke periode.

Mama pakte haar leven moedig weer op. Ze fietste veel, was druk in de tuin en maakte met haar broer en schoonzus nog mooie reizen. De mooiste reis die ze heeft gemaakt bleef toch de reis naar Israël. Ze was een trotse oma en omi.

In 2017 verhuisde mama naar Beth San omdat ze wat eenzaam werd aan de Straksweg. Mama had daar nog fijne jaren.

Als er bezoek kwam, was dit fijn, als het wegging waren haar woorden: 'Bedankt da'j der ewest bunt, 't was fijn da'j der waren'.

In het laatste half jaar werd haar gezondheid minder. Ze werd nog opgenomen in het SKB en overleed daar na een week waarin wij nog vele mooie momenten samen beleefd hebben.

We kijken terug een op fijne, warme jeugd.

kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen

**Derk Antonij
Wikkerink**

~ Anton ~

geboren
7 februari 1929
overleden
6 augustus 2023

Anton is geboren aan de Drentelweg op de Haart. Hij was de tweede zoon in een gezin met vijf kinderen, zijn ouders hadden een boerderij. Toen hij elf jaar was begon de oorlog. Dit heeft hij zeer bewust meegemaakt. In de oorlog heeft hij onderduikers bevoorradet die in het bos schuilhutten hadden. Na de oorlog heeft hij cursussen gevolgd op de landbouwwinterschool. Alles was toen nog handwerk. Op zondag liep het gezin naar de Oosterkerk in Aalten.

Anton moest ook zijn dienstplicht vervullen en hoewel hij werd voorbereid om naar Indonesië uitgezonden te worden, hoefde zijn lichteing niet meer. Nadien ging hij als boerenknecht werken in het Woold. Daar werkte ook Stien Bussink een buurmeisje.

Anton en Stien trouwden op 7 januari 1954. Ze startten op een pachtboerderijtje in het Klooster bij Bredevoort. Ze kregen samen zeven kinderen, vijf jongens en twee meisjes.

Niet alleen het gezin maar ook de boerderij groeide. Er waren veel monden te voeden en de uitbreidingsmogelijkheden waren beperkt. Daarom werd er in mei 1969 verhuisd naar de Heuvelweg. Daar was ruimte om te groeien. Anton werd meester van de zondagsschool in Dale en was ook verder maatschappelijk actief; zo zat hij in diverse besturen, bijv. in 'Ons Huis', de CBTB, de kerk en hij was politiek geïnteresseerd. Zijn leven kenmerkte zich door hard te werken, zorgzaamheid, een relativerend vermogen en altijd weer doorgaan.

Ook was hij al die tijd zeer betrokken bij het welzijn van zijn zus Toos. Toos had een verstandelijke beperking en Anton was altijd een soort van 'mantelzorger' voor haar.

Vanaf de periode dat hun kinderen de boerderij konden waarnemen gingen Anton en Stien jaarlijks op vakantie

Ook werden er een paar bezoeken gebracht aan broer Jan in Canada. Samen met Jan en Gerrie, hebben zij een mooie reis door West-Canada gemaakt. Dit heeft helaas niet lang mogen duren. Op 29 april 1996 overleed Stien plotseling.

Die klap kwam hard aan, maar Anton krabbelde op en deed veel aan sociale bezoeken. Hij kookte zijn eigen potje, zorgde voor een paar kippen en zoogkoeien, was eigenlijk altijd wel bezig.

Op zijn 88e moest hij stoppen met autorijden omdat vooral zijn ogen slechter werden. Dat vond hij moeilijk, want dan word je afhankelijk.

Anton is gestart met dagopvang en in oktober 2019 is hij verhuisd naar Beth San. Hij fleurde daar op, hij was echt thuis in woning 35 en werd daar goed verzorgd.

Drie jaar terug op 1 Juni 2020 overleed zijn dochter Sien, nadat ze ruim een jaar erg ziek was geweest. Dit was ingrijpend en deed hem veel pijn. Langzaam maar zeker ging Antons gezondheid achteruit. Op zondagmorgen 6 augustus om tien voor een is hij rustig ingeslapen.

de kinderen

Herinneringen

*Herinneringen zijn als gouden munten,
Met liefde en geduld gespaard.
Verzameld in de kluis van mijn geheugen
En daar met zorg door mij bewaard.*

*En is een dag soms zwaar en moeilijk
Dan put ik uit die gouden schat
Denk ik aan al die goede jaren
Die ik samen met mijn liefste had.*

*Hoe wij samen de handen vouwden
Baden om wat licht en kracht.
En hoe het samen Bijbel lezen
Ons dichter bij God en bij elkander bracht.*

*Onze handen die elkander vonden
In de stilte van de nacht,
Elkaar begrepen zonder woorden
Door liefde omgeven, warm en zacht.*

*Een probleem, samen overwonnen,
Een groot verdriet samen gedeeld.
Dan was de wond door 't leven ons geslagen
Al voor de grootste helft geheeld.*

*Ik denk aan zonneshijn en regen
Maar de zon herinner ik mij het meest
Hoe droefheid ons vaak werd tot zegen
Ja, het leven is heel goed geweest.*

*Herinneringen zijn als gouden munten
Ik voel mij rijk met deze schat
En als ik terug kijk op mijn leven
Ben ik God dankbaar voor alles wat ik had.*

Truus Rijnsburger-Ernste

Bron: www.gedichtensite.nl

Gasten in de kerk

Tekst en foto: Arnold Arentsen

Op deze donderdagmiddag, wanneer er kledjesmarkt is in het centrum, kom ik net na een zeer forse regenbui de kerk binnen. Het belooft niet veel goeds, geen gast in de kerk en het volgende half uur ook niet. Net als ik begin na te denken om eerst maar eens over de Markt te lopen in verband met de 'Aalten-dagen', begint de toeloop en heb ik de bezoekers voor het uitzoeken. Aangezien ik vaak mijn kleine interviews houd in de consistorie en twee mensen daar naar binnen zie lopen, ga ik daar heen. Het zijn Petra en Harry van der Vliet uit Veenendaal. Zij kerken in een Evangelische Gemeente in Veenendaal en zijn daar ook actief bij betrokken, o.a. in het koor. Hoewel ze Aalten niet kenden, blijkt er in hun koor een oud-Aaltenaar te zitten, Jan Neerhof. Als geboren Aaltenaar wil je dan weten van welke Neerhof, maar dat wisten ze natuurlijk niet.

Het echtpaar houdt vakantie op een boerderijcamping in Zelhém. Ze wilden naar Aalten omdat daar een braderie of iets dergelijks was. Ook het Onderduikmuseum heeft hun interesse en als je dan zo'n mooie kerk tegenkomt wil je daar ook even naar binnen. Op veel vakantie-reizen lopen ze een kerk binnen, waarbij mevrouw Van der Vliet de glas-in-loodramen altijd fascinerend vindt. Dat vindt ze dan ook mooi in deze kerk.

Het meest vallen hun echter de predikantsborden op, in de consistorie. Wat een historie vinden ze. Ds. Marten Jan Kooistra komt hen bekend voor. Maar ja, Woudenberg ligt niet zover bij Veenendaal vandaan. Opvallend vinden ze ook dat ze welkom werden geheten door de gastvrouw en meteen een mooie folder

van de kerk overhandigd kregen. Dit gebeurt namelijk niet zo vaak in andere kerken.

We praten nog wat na, o.a. over het indrukwekkende aantal predikanten dat in Aalten heeft gestaan en de neergang die we in de afgelopen twintig jaar hebben meegemaakt. Dat laatste is in hun kerkgemeenschap niet aan de hand, sterker nog, zij groeien. Wat is dan hun geheim, vraag je je wel eens af.

We nemen afscheid met het maken van de foto. Dat is nog niet zo eenvoudig want het mooiste zou zijn een foto met als achtergrond de glas-in-loodramen maar daar heb ik enorm veel tegenlicht. Na verschillende pogingen is het gelukt.

Geleuf 't noo maor!

Zo vaste as Grolle

't Geleuf en de politiek mo'j uut mekare holden, wordt d'r vake ezegd, wanneer d'r verstandege leu met mekare an 't klasineren bunt. Daor kan ik mi-j wal in vinden, al bunt d'r ok hierin uitzonderingen dee de regel bevestigt.

Ik had net 't verhaal klaor veur KerkVenster over 't kabinet Rutte-4, dat nao al dee jaoren van crisis op crisis alle stormen wal zo'n betjen had deurstaon en zo vaste in 't zadel zat, dat wi-j d'r vanuut mochten gaon dat ze de rit wal uut zollen zitten, ton as ne donderslag op ne klaoren dag 't kabinet op 8 juli veel over 't asielvraagstuk. Dan slöt zo'n kop boven 't verhaal as ne tange op 'n varken, maor ik laot 't maor staon, want 't past wal bi-j onzen langst zittenden minister-president.

't Geleuf en politiek gescheiden holden is nog neet zo makkelek, want 't hef ok völle draagvlakken en overeenkomsten en 't vertrouwen spölt bi-j beiden ne heel grote rolle. Geleuven met 'n vast vertrouwen, daor kön i-j ow laeven op bouwen, maor 't vertrouwen binnen de coalitie was knats naor de gallemiezen. 'k Nem owleu effen met naor 25 mei 2018. Ton kwam in Europees verband de AVG töt stand en dat steet veur 'Algehele Verordening Gegevensbescherming' en daor kan niemand wat op teggen hebben, zol ik zo zeggen.

Waar ik wal meujte met heb, is de daoruut veurtkommende 'privacywet', 't zgn. stokpeerdjen van ne links-liberale parti-je, dat eertieds deur de Tweede Kamer gejust is. Noo is dit ne rubriek in 't Nedersaksisch, 't Achterhooks, of zo a'j wilt 't Aaltense dialect en daorin past gin Engels taalgebruuk, zodoonde kort ik dat leleke woord 'privacy' maor af töt 'pvc', dat klunk in ieder geval al stukken platter.

Ne belangrieke overeenkomst tussen 't taalgebruuk in de Biebel en 't Nedersaksisch is, dat ze met de pvc neet völle hebt. Paulus schrif bi-j-veurbeeld in Korintiërs 12: 'Wi-j vormt as geleuven één gemeenschap en ieder lid mag zichzelf

waezen binnen dee gemeenschap, en denken vanuut 't individu', en dat bunt noo zo'n betjen de enege privileges in de Biebel. Zolle wi-j daorinteggen de pvc-wet, zoas wi-j den kent, loslaten op de Biebel, dan blif d'r zeker van 't Olde Testament neet völle meer over. De pvc wordt teggenwoordeg te pas en te onpas gebroekt of zelfs misbroekt en wieter in dit verhaal wil ik daor enkele veurbeelden van gevven.

Zo vlak veur Karstaovend 2022 was 't rusteg en stille op ons arf en ok op de deurgaons drokken weg bi-j ons veur deure. 't Meeste (wark)volk meek zich op veur Karstaovend of was nog bezeg den lesten hand te leggen an allerlei karstversierselen. Ton kwam d'r vanaf Lechtenvoorde over de 'Balle-route' (zo neumt leu uut Lechtenvoorde de Hamelandroute) inens ne gek met zien auto met grote snelheid anscheuren. Hi-j verloor de macht over 't stuur en vlaog letterlek met grote snelheid uut de binnenbochte, dwars deur d'n barm over 't fietspad en d'n graven en kwam töt stilstand midden in onzen bos, teggen ne dikken beuke, naodat hee ok nog 'ns twee kleine beumkes e-ramd had. De auto knats in mekare en de berieder d'r vandeur. De politie was d'r vlot bi-j en op miene vraoge wee dat noo wal neet was, gavven ze as antwoord: 'Dat zeggen we u niet, want het is de pvc-wet die ons dat verbiedt.' Noo heb ik toch van mien laeven de katte zeen waeven, de hond zeen spinnen, en wat mot ik daor noo van vinden?

Zelf gao ik nog wal 'ns naor laezingen of bi-jeenkomsten dee mien interesse hebt en dan vraogt ze bi-j binnenkomst nogal 'ns, of d'r leu in de zaal bunt, dee vanwaege hun pvc d'r bezwaor teggen hebt dat d'r foto's wordt emaaft. Dan denk ik toch bi-j mien eigen: blief astebleef thuus. Of wanneer iemand 's ne interessante vraoge stelt krieg i-j as antwoord: 'Dat mögge wi-j neet zeggen, want de pvc-wet höldt ons daorin teggen.'

Prachtege schoolfoto's van kinder of kleinkinder idem dito, dee wordt dan zgn. 'geblurd', zoas

dat teggenwoordeg heet, wanneer d'r ander-mans kind bi-j op steet. Niemand dee d'r vrogger moeilek over ging doon, maor teggenwoordeg hef 'n ieder met de pvc-wet van doon.

Ons moo is al enkele jaoren an 't dementeren en daorin is ze jammer genog neet de enegen, maor dat is veur eur ok gin troost en ze mot daorin ne weg vinden, net as eur naosten dat mot. Den enen kan daor better met umme gaon as den andern, maor moder blif moder en i-j wilt neet dat ze apart behandeld wordt. Twee dagen in de waeke geet ze veur dagbesteding naor Beth San, waar ze in eerste instantie zo teggenop zag en niks van wol wetten, huusmusse at ze is. Maor noo, nao enkele maonden, hef ze 't enorm naor d'n zin, en dat hef alles te maken met de geweldeg goeien zorg, dee ze krig van 't personeel van Beth San.

't Enege wat mien teggensteet, is dat ze wordt vervoerd in 'n geblindeerd busjen, net as zwaore criminelen afgezonderd van de butenwereld. Want niemand mag zeen dat onze moo daorin zit. Niemand zwaait meer naor eur, terwijl wi-j dat in Aalten toch zo gewend bunt um vrendelek mekare te begroeten. De (olde) leu in 't busjen ondergaot 't allemaole gedwee, maor van mi-j könt ze de pot op met dee pvc.

Niks is meer te dol of te gek in dit land en zo lag d'r vergangen veurjaor ne wolf zien roes uut te slaopen in 'n volkstuintjen midden in Dörkum.

Grote consternatie natuurlek in de buurte en de politie, veearts, dierenambulance, burge-meister, alles wat nog 'n betjen van betekenis kon waezen, worden bi-jmekare etrommeld. Nao spoed-overleg worden besloten um de wolf op ne geheime plek weer los te laoten, en op de vraoge van ne journalist waar dat dan wal ging gebeuren, zeiden de desbetreffende instanties: 't Is ons allemaole heel völle weerd, dat de pvc van de wolf boven alles wordt gerespecteerd! Wat paradepeerdjen denk ik dan, ne klophengst is 't.

Bram te Paske

Foto Meinenweg: Jan Oberink

Verenigingen

't Praothuusken

Elke woensdag van 15.00 uur tot 17.00 uur in de zaal van de Zuiderkerk

We hebben op het moment van schrijven nog vakantie, maar zoals in vorig KerkVenster ook al stond vermeld, beginnen we weer op **30 augustus** met een muzikale middag met De Buurvrouwen.

Dan hebben we op **6 september** een 'gewone' spelletjesmiddag.

We hopen u weer te zien op 30 augustus, nieuwe bezoekers zijn ook van harte welkom.

Namens de werkgroep,

Dien Scholten, tel. 0543-476042
(voor vervoer bellen op dinsdag)
Henrike Houwers - Lidy Heusinkveld
Jolanda Wevers, tel. 06 269 28 997

Venster naar buiten

Eeuwenoude, Benedictijnse spiritualiteit

Handvatten voor een vredevol leven

Onder deze titel zal Maria van Mierlo op uitnodiging van de commissie Ontmoeting & Inspiratie in het kader van de vredesweek op dinsdag 12 september een avond verzorgen in de Onze-Lieve-Vrouwe-Tenhemelopnemingkerk te Beltrum. U bent daarvoor van harte uitgenodigd. Vanaf 19.15 uur heten we u graag met een kop koffie of thee welkom. De avond begint om 19.30 uur. Meer informatie kunt u vinden op www.paulus-ludger.nl

COLOFON

KerkVenster is het nieuwsblad van en voor de Protestantse Gemeente Aalten en de Protestantse Gemeente Bredevoort. Het verschijnt elke drie weken.

KerkVenster wil een open raam zijn, waardoor een ieder naar binnen en naar buiten kan kijken. Het blad gunt een blik op het kerkelijk leven binnen de aangesloten gemeenten, maar heeft ook aandacht voor wat zich buiten het eigen kerkelijk erf afspeelt. KerkVenster beoogt zo een venster te zijn op kerk en wereld, waarbij het uiteindelijk gaat om het verhaal van God en mensen.

Logo

In het logo van KerkVenster valt het witte kruis op. De wereldbol in het midden wijst op de aarde, die is toevertrouwd aan mensen. De ring symboliseert het plaatselijk en wereldwijd samenkomen van de gemeente van Christus en geeft het kerkelijk jaar aan met de kleuren paars, wit, groen en rood. De kleur geel in de hoeken duidt op licht, zoals we dat in Gods Woord en in diensten tegenkomen, en op het doorbrekende licht van Gods Koninkrijk.

Uitgever

KerkVenster wordt uitgegeven door de Stichting KerkVenster. Adres: Kerkstraat 2, 7121 DN Aalten.

Redactie

Hoofdredacteur: Wytze Andela
Eindredactie: Leni Franssens, Ada Haasnoot, Gerda ter Maat, Johan Scholl, Theo van der Werff.
Voorzitter: Joke Meynen, contact voorzitter: voorzitterredactie@kerkvenster.nl
Redactieleden: Joke Bremmer, Hanneke Drenth.
Redactiemedewerker: Gea Evenhuis

Fotografen

Jan Oberink
Jan Ebbers
Leo Postma

Coördinatie en blad

Johan Nieuwboer,
Harmien Wensink
coordinator@kerkvenster.nl

Website en webshop

Arnold Arentsen,
website@kerkvenster.nl

Financiën

Eenmaal per jaar wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd om KerkVenster te kunnen bekostigen. Deze bijdrage is aftrekbaar als gift. Belangstellenden buiten Aalten en Bredevoort kunnen een postabonnement op KerkVenster nemen. De abonnementskosten

bedragen € 45,00 per jaargang. Giften kunnen worden overgemaakt op bankrekeningnr. NL 53 RABO 0380229595, t.n.v. KerkVenster Aalten. Penningmeester: Benno Elburg, tel. 0543-476724.

Bezorging

De bezorging wordt gedaan door vrijwilligers. Hoofd van de distributiecommissie is Wim Rutgers, tel. 0543-476368, e-mail: h.w.rutgers@kpnmail.nl. Hier kunt u terecht met klachten over de bezorging en voor het aanvragen van extra nummers. Wilt u KerkVenster ontvangen of ervoor bedanken, dan graag mailen naar: coordinator@kerkvenster.nl

Vormgeving

Het verzamelen van de kopij en de rubricering worden verzorgd door de vormgevingscommissie. Hoofd van deze commissie is Tiny Oosterink, tel. 06 - 2871 6924. KerkVenster wordt in eigen beheer opgemaakt door Arjan Ligtenbarg.

Druk

Senefelder Misset, Doetinchem. Oplage 3000 ex.

Inleveren kopij

Het eerstvolgende KerkVenster verschijnt op vrijdag 8 september 2023.

De kopij, inclusief die voor de website, dient te worden aangeboden per e-mail in Word 2010 of hoger. Illustraties en/of foto's altijd in aparte bestanden (jpeg, etc.) aanleveren. Uiterste inleverdatum kopij per e-mail is dinsdag 29 augustus 2023 voor 12.00 uur. De data waarop KerkVenster in 2023 verschijnt, vindt u op onze website: www.kerkvenster.nl.

Aanleveradressen kopij

E-mail: redactie@kerkvenster.nl,
brievenbus KerkVenster,
Kerkstraat 2.

© KerkVenster 2023.

Overname van artikelen alleen met toestemming en bronvermelding

PEFC-gecertificeerd

Dit papier komt uit duurzaam beheerde bossen en gecontroleerde bronnen

pefc.nl

Andersumme

van en voor jongeren in Aalten en Bredevoort

'Kerk' op Kamp

Nu hoop ik niet dat jullie gelijk afhaken en denken: 'Ah nee hè ... kerk op kamp ... saaaaai!'

Want volgens mij hoeft kerk helemaal niet saai te zijn. Integendeel zelfs! Maar goed, dat is aan de kinderen van kampweek 1, 3 en 4 om te beoordelen :-). Want zij hadden op zondagochtend een alternatieve kerkdienst (het verslag van de kerkdienst van kampweek 1 vind je op de vorige Andersumme).

Of je nu vaak, soms of nooit in de kerk komt, iedereen denkt wel eens na over levensvragen. En dat is wat we doen in de kerk: nadenken over levensvragen. Geloven gaat namelijk over levensvragen, vragen waar je niet zo 1-2-3 een antwoord op weet, waar ook vaak niet één antwoord op is. Bijvoorbeeld over hoe we zouden moeten leven, wat is goed? En wat is slecht? Waarom zijn we eigenlijk op aarde? En wat gebeurt er met ons na de dood? Vragen dus waar je langer over na moet denken, waar je verschillend over kunt denken en waarvan je niet kunt zeggen of het goed of fout is. Ik geloof bijvoorbeeld dat er een God is, maar ik kan het niet bewijzen ... maar het leuke is dat degene die niet in God gelooft ook niet kan bewijzen dat God n i e t bestaat ... Of je jezelf nu wel of niet gelovig vindt, iedereen denkt dus wel eens na over levensvragen. En bij een aantal van die levensvragen hebben we tijdens de kampkerkdiensten stil gestaan.

Kampweek 3 had als thema Disney en het thema van de zondag was Aladdin

Aladdin is een bekend sprookje over de arme straatjongen Ali die toevallig een wonderlamp in handen krijgt waarmee hij drie wensen mag doen ... Maar wat als jij zo'n wonderlamp zou vinden? Wat zou jij dan wensen? Waar word jij gelukkig van? Zouden we allemaal hetzelfde wensen? Of is het voor iedereen anders waar je gelukkig van wordt?

Nu zijn wij niet de eerste mensen die nadenken over deze vragen, over levensvragen. Al duizenden jaren stellen mensen dezelfde vragen als wij. De Bijbel bijvoorbeeld staat er vol mee.

De kinderen keken en luisterden naar het Godly Play-verhaal: de parabel van de kostbare parel. We verwon-

Foto's:
leiding kampweken

derden ons samen over dit verhaal en we vroegen ons af wat er zo belangrijk kon zijn dat je er alles voor opgeeft, of je dan gelukkig bent en wat je zou doen als je het geluk gevonden hebt. En waarom de verkoper de kostbare parel opgeeft voor al die spullen, of hij dan gelukkig is.

Na een stellingenspel mochten de kinderen in groepjes van vier een wensmachine maken en deze presenteren aan de rest van de groep. We ontdekten dat niet iedereen gelukkig wordt van dezelfde dingen. Zo ontstond er een leuke discussie over wat nu eigenlijk 'mooi weer' is. Geluk is persoonlijk en zal voor iedereen iets anders betekenen. En niemand is de hele tijd gelukkig. Gelukkige, minder gelukkige en ongelukkige momenten wisselen elkaar af. Zo is het leven. Maar we kunnen elkaar natuurlijk wel geluk toewensen en daarom mochten de kinderen een gelukwens voor de komende week op een wensbloem schrijven. Deze wensbloemen lieten we opengaan in een zwembadje. En daarna werd de ochtend afgesloten met de zegenwens die ook elke zondag in de kerk klinkt:

*De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen.
De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen.
De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven.
Amen*

Zie ook pagina 9: Kliederkerk

Kampweek 4 had als thema 'Alle dagen feest' en het thema van de zondag was Valentijnsdag

Valentijnsdag wordt ook wel de dag van de liefde genoemd. Op deze dag vieren we het feit dat de liefde bestaat en iedere dag om ons heen is. Maar wat is dat eigenlijk, liefde? Is dat hetzelfde als verliefdheid? Of zijn er verschillende vormen van liefde? Kun je zonder liefde? En wat is het verschil tussen liefde krijgen en liefde geven? En ook over deze vragen hebben mensen al duizenden jaren nagedacht en we vinden deze terug in verhalen in de Bijbel.

Deze keer keken en luisterden de kinderen naar het Godly Play verhaal: de barmhartige Samaritaan en verwonderden we ons samen over het verhaal. Wie is nu eigenlijk een naaste? En waarom?

Na het verhaal speelden we een stellingenspel en het 'All you need is love-spel' waarbij je in tweetallen de liefdesmeter zo hoog mogelijk moest proberen te krijgen door vragen te beantwoorden.

We ontdekten dat liefde verschillende vormen kan hebben (romantische liefde, vriendschap en onvoorwaar-

LET OP: vergeet je niet aan te melden voor de welkom- en overstapdienst op zondag 10 september

De kindernevendienst organiseert, samen met ds. Elizabeth van Deventer, op zondag 10 september om 10.00 uur een welkom- en overstapdienst in de Zuiderkerk. In deze dienst worden de vierjarigen welkom geheten bij de kindernevendienst en maken de kinderen van groep 8 een feestelijke overstap van de kindernevendienst naar het jongerenwerk.

Dus...

Heb jij afscheid genomen van de basisschool en wil je graag de overstap maken van de kindernevendienst naar het jongerenwerk? Meld je dan aan voor de overstapdienst!

Óf...

Ben je in het afgelopen jaar vier jaar geworden en wil je graag naar de kindernevendienst? Meld je dan aan voor de welkomdienst!

Aanmelden kan door een mailtje te sturen naar:
jeugdwerkaalten@kerkvenster.nl

delijke liefde) en dat in de tijd van de Bijbel dat ook al zo was.

Dat liefde soms pijn doet, dat je rekening moet houden met elkaar. Dat naar elkaar luisteren belangrijk is en dat je niet te snel op moet geven. Maar dat liefde soms ook betekent dat je elkaar los moet laten. Dat zonder liefde alles zinloos is. En waarschijnlijk werd er nog veel meer ontdekt!

Ook deze ochtend werd afgesloten met lieve wensen van de kinderen op wensbloemen voor deze kampweek. En met de zegen. Als teken dat je geliefd bent omdat God onvoorwaardelijk van ons houdt.

Jongerenwerker
Heidi Ebbers
tel. 06-486 23 833
jeugdwerkaalten@kerkvenster.nl